

БАРИЛГА ХОТ
БАЙГУУЛАЛТЫН
ЯАМ

**ОРОН ЗАЙН ӨГӨГДЛИЙН ДЭД БҮТЦИЙН ТУХАЙ
ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮР НӨЛӨӨГ ҮНЭЛЭХ АЖЛЫН
ТАЙЛАН**

2021 он

АГУУЛГА

1 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ	3
2 ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮР НӨЛӨӨГ ҮНЭЛЭХ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТИЙГ СОНГОСОН БАЙДАЛ, ҮНДЭСЛЭЛ	4
2.1 Хуулийн төслөөс үр нөлөөг үнэлэх хэсгийг тогтоосон байдал	4
2.1.1 “Зорилгод хүрэх байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслөөс үр нөлөөг нь тооцох хэсгээ тогтоосон байдал	4
2.1.2 Практикт хэрэгжих боломж шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслөөс үр нөлөөг нь тооцох хэсгээ тогтоосон байдал	6
2.1.3 “Ойлгомжтой байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслөөс үр нөлөөг нь тооцох хэсгээ тогтоосон байдал	8
2.1.4 “Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслөөс үр нөлөөг нь тооцох хэсгээ тогтоосон байдал	9
2.1.5 “харилцан уялдаа” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд үнэлсэн байдал	10
3 УРЬДЧИЛАН СОНГОСОН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТЭД ТОХИРОХ ШАЛГАХ ХЭРЭГСЛИЙН ДАГУУ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮР НӨЛӨӨГ ҮНЭЛСЭН БАЙДАЛ	13
3.1 “Зорилгод хүрэх байдал” шалгуур үзүүлэлтээр үнэлсэн байдал.....	13
3.2 “Практикт хэрэгжих боломж” шалгуур үзүүлэлтээр үнэлсэн байдал.....	14
3.3 “Ойлгомжтой байдал” шалгуур үзүүлэлтээр үнэлсэн байдал.....	17
3.4 Нийтээр хүлээн зөвшөөрөх нээлттэй орон зайн өгөгдлийн сангийн хэрэглээ	24
3.4.1 Иргэдийн хэрэгцээ	24
3.4.2 Хуулийн этгээдийн хэрэглээ	24
3.5 “Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал” шалгуур үзүүлэлтээр үнэлсэн байдал	24
3.6 “харилцан уялдаа” шалгуур үзүүлэлтээр үнэлсэн байдал.....	28
4 ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЖ, ЗӨВЛӨМЖ ӨГСӨН БАЙДАЛ.....	30

1 ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 1 дүгээр зүйлийн 1.1-т “Хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийг санаачлах, боловсруулах ажиллагааны үндэслэл, чанарыг сайжруулах, түүнд олон нийтийн оролцоог хангах, хууль тогтоомжийн төсөлд тавих шаардлагыг тодорхойлох, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн үр нөлөөг үнэлэх замаар хууль дээдлэх ёсыг бэхжүүлнэ” гэж тусгасан.

Энэ хүрээнд 2017 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хүчин төгөлдөр мөрдөж эхэлсэн “Хууль тогтоомжийн тухай” хуулийн хэрэгжилтийг хангах үүднээс Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолоор “Хууль тогтоомжийн төслийн үр нөлөөг үнэлэх аргачлал”-ыг баталсан.

Энэхүү судалгааны зорилго нь Засгийн газраас баталсан аргачлалыг баримтлан Хууль зүй, дотоод хэргийн яамнаас өгсөн чиглэлийн дагуу орон зайн мэдээллийн хуулийн төсөлд “Хууль тогтоомжийн төслийн үр нөлөөг үнэлэх аргачлал”-ын дагуу үнэлгээ хийх, нөгөө талаар хуулийн төсөл боловсруулагчид жишиг болохуйц гарын авлага боловсруулахад оршино.

Түүнчлэн энэхүү судалгаагаар “Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай” хуулийн төслийн төслийн үр нөлөөг үнэлж, уг төслийн давхардал, хийдэл, зөрчлийг арилгах замаар эрх зүйн орчныг сайжруулах боломжийг тодорхойлох, мөн хуулийг хэрэглэхэд ойлгомжтой, хэрэгжих боломжтой байдлаар боловсруулахад хууль санаачлагчид дэмжлэг үзүүлэх, улмаар хуулийн төслийн чанарыг сайжруулахад чиглэсэн зөвлөмж өгөхийг зорилго.

Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай хуулийн төслийн /цаашид “Хуулийн төсөл” гэх/ үр нөлөөг үнэлэх ажиллагааг Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар батлагдсан “Хуулийн төслийн үр нөлөө тооцох аргачлал” /цаашид “Аргачлал” гэх/-д заасны дагуу дараах үе шаттайгаар хийлээ. Үүнд:

1. Шалгуур үзүүлэлтийг сонгох;
2. Хуулийн төслөөс үр нөлөө тооцох хэсгээ тогтоох;
3. Урьдчилан сонгосон шалгуур үзүүлэлтэд тохирох шалгах хэрэгслийн дагуу үр нөлөөг тооцох;
4. Үр дүнг үнэлэх, зөвлөмж өгөх.

2 ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮР НӨЛӨӨГ ҮНЭЛЭХ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТИЙГ СОНГОСОН БАЙДАЛ, ҮНДЭСЛЭЛ

Хуулийн төслийн үр нөлөөний үнэлгээг тооцохдоо хуулийн төслийн зорилго, хамрах хүрээ, зохицуулах асуудалтай уялдуулан, аргачлалд дурдсан дараахь 5 шалгуур үзүүлэлтийг сонгосон.

1. Зорилгод хүрэх байдал
2. Практикт хэрэгжих боломж
3. Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал
4. Ойлгомжтой байдал

5. Харилцан уялдаа зэрэг шалгуур үзүүлэлтийг сонголоо. Ингэхдээ хуулийн төслийн зорилго, хамрах хүрээ, зохицуулах асуудалтай уялдуулсан.

“Зорилгод хүрэх байдал” гэсэн шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслийн зорилго нь үзэл баримтлалд тусгасан хуулийн төслийг боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлагад нийцсэн эсэх /бүрэн илэрхийлж чадсан эсэх/, хуулийн төслийн үндсэн зорилго нь бүртгэлийн үйлчилгээг түргэн шуурхай, чирэгдэлгүй бөгөөд ил тод, нээлттэй болгоход чиглэгдэж байгааг анхаарч, хуулийн төслийн зохицуулалт, арга хэмжээ нь хуулийн төслийн зорилгод хүрэх боломжтой байна уу гэдгийг үнэллээ. Энэхүү үнэлгээг хийхийн тулд хуулийн төслийн үзэл баримтлалтай танилцаж, хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага, хуулийн төслийн зорилго болон зорилгод хүрэхэд чиглэгдсэн, мөн түүнийг тодорхой илэрхийлж чадахуйц арга хэмжээ, зохицуулалтыг сонгож авав.

“Практикт хэрэгжих боломж” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслийн зохицуулалтыг дагаж мөрдөх буюу хэрэгжүүлэх боломж байгаа эсэхийг, мөн хэрэгжүүлэх субъект, байгууллага нь хэн байх вэ гэдгийг тогтоох, тэдгээр байгууллагад тухайн зохицуулалтыг хэрэгжүүлэх боломж, бололцоо байгаа эсэхийг урьдчилан үнэлэх шалгуур үзүүлэлт юм.

“Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төсөлд тодорхой этгээдүүдэд үүрэг хүлээлгэсэн, аж ахуйн байгууллагын салбарт хүндрэл үүсгэх зохицуулалтыг тусгаагүй тул хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал гэсэн шалгуур үзүүлэлтийг сонгон авах шаардлагагүй.

“Ойлгомжтой байдал” гэсэн шалгуур үзүүлэлтийг хуулийн төсөл нь түүнийг хэрэглэх, хэрэгжүүлэх этгээдүүдийн хувьд ойлгомжтой, логик дараалалтай томъёологдсон эсэхийг шалгах үүднээс хамаарах этгээдүүдээс санал авах, хуулийн төсөл нь Хууль тогтоомжийн тухай хууль, Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах аргачлалд заасан шаардлагыг хангасан эсэхийг хянах байдлаар үнэлгээг хийхээр сонголоо.

“Харилцан уялдаа” гэсэн шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслийг бүхэлд нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Иргэний хууль, бусад хуульд нийцсэн эсэхийг аргачлалд заасан асуултад хариулах байдлаар үнэлгээг хийхээр тооцов.

2.1 Хуулийн төслөөс үр нөлөөг үнэлэх хэсгийг тогтоосон байдал

2.1.1 “Зорилгод хүрэх байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслөөс үр нөлөөг нь тооцох хэсгээ тогтоосон байдал

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор баталсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн 3.6-д “Ухаалаг, иргэн төвтэй газрын нэгдмэл удирдлага, менежментийн тогтолцоог хэрэгжүүлэх замаар тэгш байдал, шударга ёс, үндэсний эдийн засгийн аюулгүй байдал, тогтвортой хөгжлийг хангана.” гэсэн зорилтыг дэвшүүлж, 2031-2040 онд үндэсний орон зайн мэдээллийн нэгдсэн платформ бий болгон хөгжүүлж, хэрэглэж хэвшсэн байх үр дүнд хүрэхээр заасан бөгөөд “Алсын хараа-2050 Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа”-ны 3.6.16, 5.3.7-д “Байрлалд суурилсан орон зайн мэдээллийн эдийн засаг, нийгэмд үзүүлэх үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.”, “Орон зайн мэдээллийн дэд бүтцийг хөгжүүлж шийдвэр гаргах бүх түвшинд ашиглана.” гэж тус тус тусгагдсан.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 3.7.2-т “Цахим Монгол” арга хэмжээний хүрээнд олон улсын геодезийн сүлжээнд холбогдсон, байнгын ажиллагаатай станцуудаас бүрдсэн геодезийн хэмжил зүйн дэд бүтэц, хаягжилтын

нэгдсэн системийг монгол орны нийт нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд байгуулж, тэдгээрийн тоон мэдээллийг түгээх тогтолцоог үе шаттайгаар бий болгоно гэж заасан.

Мөн Засгийн газрын 2020 оны 203 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө”-ний 3.7.1.3-т “Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай хууль”-ийн төслийг боловсруулж УИХ-д өргөн барина, 3.7.2.5-д “Улсын хэмжээнд хаягийн мэдээллийн нэгдсэн системийг байгуулж, хэрэглээнд нэвтрүүлнэ”, 3.7.3.5-д “Байрлалд суурилсан орон зайн өгөгдөл, мэдээлэл, газрын биржийн удирдлагын нэгдсэн төв байгуулж, газрын харилцаатай холбоотой орон зайн өгөгдөл, мэдээллийн хүртээмжийг нээлттэй, ил тод болгоно”, 3.7.3.6-д “Геопорталаар дамжуулан төрийн бодлого, төлөвлөлт, шийдвэр гаргалтын “Нэг газрын зураг”, иргэд, олон нийт, бизнесийн зориулалттай “Нээлттэй газрын зураг” цахим үйлчилгээг улсын хэмжээнд нэвтрүүлнэ” гэж тус тус тусгагдсан.

Засгийн газрын 2008 оны 78 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт Монгол Улсад бүртгэлийн нэгдсэн тогтолцоог бий болгох үндэсний хөтөлбөр зэрэг бодлогын баримт бичигт бүртгэлийн нэгдсэн тогтолцоог бий болгоход мэдээлэл, холбооны технологийн давуу тал, ололтыг ашиглах үндэслэл нь тусгагдсантай нийцэж байна.

Мөн Монгол улсын засгийн газрын 2018 оны төрийн үйлчилгээг цахим болгох тухай 259 тоот тогтоолоор “Төрийн цахим мэдээлэл солилцох системийг ашиглан цахим хэлбэрээр үзүүлэх” төрийн үйлчилгээний жагсаалтаар энэ хуулийн төслийн 2 бүлгийн 6 дугаар зүйлд заасан бүх төрлийн цахим мэдээллийг зааж өгсөн байна. **Улсын бүртгэлийн тухай хуулиар Эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэл нь асар их мэдээлэл агуулж байдаг учраас эрхийн улсын бүртгэлийн мэдээллийн баазын даац хэтрэх, хандах хэрэглэгчийн тоо нэмэгдсэнээс мэдээлэл боловсруулах процессын үйлдлүүд удаашрах зэрэг бэрхшээл гарч байна.**

Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэл, эд хөрөнгийн эрхийн бүртгэл, төр, орон нутгийн захиргаа, газар олголт, ашигт малтмал, барилга, авто зам, хил хамгаалах зэрэг байгууллагын бүртгэл, мэдээллийн сангууд нь тусдаа хоорондоо хөрвөх боломжгүй, харилцан холбогдоогүй байгаа нь төрийн үйлчилгээг иргэдэд шуурхай хүргэхэд бэрхшээл учруулж, төр иргэн хоорондын харилцааг холдуулах, хүнд суртал газар авах, улмаар далд эдийн засаг, авлига бий зэрэг, эдийн засгийн хөгжилд сөргөөр нөлөөлж байна.

Энэ хууль батлагдснаар Цахим засаглал, их өгөгдөлийн дүн шинжилгээ /анализ/ стратеги дээр суурилсан хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, урьдчилан таамагласан бодлого, стратеги боловсруулж хэрэгжүүлэхэд нэгдсэн бүртгэл, мэдээллийн бааз суурь дээр тулгуурласан төрийн нэгдмэл бодлого нэн чухал байна.

Монгол улсын Засгийн газрын дэд бүтцийн байгууллагууд мэдээллээ тус тусдаа бүрдүүлж, харилцан уялдаагүй мэдээлийн давхардал бий болгож, төрийн их өгөгдлийн үйлчилгээг платформоос үзүүлж, төрийн ой санамжийг бэхжүүлэх зорилгоор орон зайн мэдээлэлд тулгуурласан бүртгэлийн нэгдсэн тогтолцоог бий болгохоор зорьсон байна.

“Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай” хуулийн төслийн үзэл баримтлал, хуулийн төслийн зорилт нь тус хуулийн үзэл баримтлал” Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай” хуулийн төслийн зорилт 1.1 дэх заалтыг бүрэн утгаар нь илэрхийлсэн байна. “Орон зайн өгөгдөл” гэж газрын гадаргын дээрх, доорх, ус, агаар, сансрын орон зайд орших байгалийн болон хүний үйл ажиллагаагаар бүтээгдсэн биет юмс, үзэгдлийн байршил, хэмжээ, шинж чанарыг тодорхойлж буй өгөгдлийг, “орон зайн мэдээлэл” гэж орон зайн өгөгдлөөс шийдвэр гаргах зорилгоор боловсруулан гаргаж авсан мэдээллийг доорх байдлаар эрэмбэлэн тусгасан байна.

1/ Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийг байгуулах;

2/ Орон зайн өгөгдлийг бүрдүүлэх, боловсруулах, хадгалах, хамгаалах, түгээх хэрэглэх;

3/ Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийг удирдах, зохион байгуулах, хяналт тавих;

4/ Орон зайн өгөгдлийн ангилал, тэдгээр суурилсан бүтээгдэхүүн үйлчилгээгээр нийтэд үйлчлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршиж байна.

Энэ зорилгод хүрэхийн тулд хуулийн төслөөр дараах зорилтуудыг дэвшүүлсэн байна.¹ Тухайлбал

- Үндэсний орон зайн өгөгдлийн геоплатформийг хөгжүүлэх;

¹ Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай хуулийн төслийн үзэл баримтлалаас иш татав

- Орон зайд суурилсан төрийн бодлого шийдвэр геоплатформд суурилсан байх тогтолцоог бүрдүүлэх;
- Геопорталаар дамжуулан орон зайн нээлттэй өгөгдлөөр нийтэд үйлчлэх, бизнесийн орчинг дэмжих;
- Төрийн байгууллага бүрдүүлэх 18 нэр төрлийн суурь өгөгдлийг тодорхойлж, санхүүжилтийг шийдвэрлэх;
- Төр, хувийн хэвшлийн оролцоог хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлж, төрийн ачааллыг бууруулах гэсэн үндэслэл, шаардлага, хуулийн төслийн зорилго болон зорилгод хүрэхэд чиглэгдсэн бөгөөд мөн түүнийг тодорхой илэрхийлж чадахуйц арга хэмжээ, зохицуулалт тусгагдсан байна.

2.1.2 Практикт хэрэгжих боломж шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслөөс үр нөлөөг нь тооцох хэсгээ тогтоосон байдал

Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 3.7.2-т “Цахим Монгол” арга хэмжээний хүрээнд олон улсын геодезийн сүлжээнд холбогдсон, байнгын ажиллагаатай станцуудаас бүрдсэн геодезийн хэмжил зүйн дэд бүтэц, хаягжилтын нэгдсэн системийг монгол орны нийт нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд байгуулж, тэдгээрийн тоон мэдээллийг түгээх тогтолцоог үе шаттайгаар бий болгоно гэж заасан.

Засгийн газраас батлагдсан “Цахим Монгол” үндэсний хөтөлбөр, Монгол Улсад бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн тогтолцоог бий болгох үндэсний хөтөлбөр, Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах үндэсний хөтөлбөр, Өндөр хурдны өргөн зурвасын сүлжээ үндэсний хөтөлбөр зэрэг бодлогын баримт бичигт тусгагдсан зорилтууд, тэдгээрийн хэрэгжилтэд хийсэн хяналт-шинжилгээний дүн, хөгжиж байгаа орнуудад цахим засгийг хөгжүүлэх талаар Дэлхийн банкнаас гаргасан зөвлөмж, хөтөлбөрийг шат дараатай хэрэгжүүлснээр иржээ.

Монгол улсын засгийн газрын 2012 оны 101 тоот тогтоолоор цахим засаг үндэсний хөтөлбөрт 2.1.1. “Цахим засаг” (Electronic Government, E-Gov) гэж төрийн үйл ажиллагааг иргэдэд ил тод мэдээлэн үйлчилгээг түргэн шуурхай хүргэх, иргэд, аж ахуйн нэгж, төрийн байгууллагын хамтын ажиллагааг хангах, тэдгээрийн оролцоог нэмэгдүүлэх үйл ажиллагаанд мэдээллийн технологи, харилцаа холбооны дэвшилтэт технологийг ашиглах замаар цахим үйлчилгээг тулгуур болгон улс орны дотоод, гадаад харилцаа, засаглалын үйл ажиллагааг оновчтой зохион байгуулах, 2.1.2. “Засгийн газрын энтерпрайз архитектур” (Government Enterprise Architecture) гэж цахим засгийг бий болгох үйл явцад чиглэгдсэн стандарт, харилцан уялдаа бүхий бизнес архитектур, мэдээллийн архитектур, шийдлийн архитектур, техник, технологийн архитектур зэргээс бүрдсэн үр ашигтай системийн шийдлийг хэрэгжүүлэх, 2.1.3. “Мэдээллийн технологийн дэд бүтэц” гэж мэдээллийн сүлжээ, техник (хатуу) болон программ хангамж, мэдээллийн сан, мэдээллийн системийн загвар (зөөлөн) бий болгосон, 2.1.4. “Хөдөлгөөнт холбоо” гэж утасгүй зөөврийн харилцаа холбооны төхөөрөмж (гар утас, таблет гэх мэт)-ийг ашиглан мэдээлэл солилцох, 2.1.5. “Үүлэн тооцоолол” гэж компьютер болон бусад төхөөрөмж нь программ хангамж, дундын өгөгдөл, мэдээллийг интернэтийн орчинд дамжуулан боловсруулдаг тооцооллыг Үндэсний Дата төв бий болгож чаджээ. Одоо ХУР, ДАН системээр дамжуулан практикт хэрэглэж байна.

1/ Орон зайн дэд бүтцийн системийн цахим хэлбэрээр бүртгэл хийх, цахимаар үзүүлэх үйлчилгээ;

2/ Төрийн болон Хуулийн этгээдийн мэдээлэл солилцох;

3/ иргэд, хуулийн этгээдэд үзүүлэх үйлчилгээ хүртээмж зөв эсэхийг тогтоох зэрэг зохицуулалтыг сонгон “Практикт хэрэгжих байдал”-ын үр нөлөөг нь тооцсон болно.

Мөн 2012 оны 4 дүгээр сарын 04 өдрийн 101 тоот тогтоолоор батласан цахим засаглал үндэсний хөтөлбөрт олон улсад энэхүү орон зайн өгөгдөлийн системийг газрын кадастер байр зүйн дээр суурилсан мэдээллийн системийг ашиглаж байгаа бөгөөд, цахим үйл ажиллагааг хуулиар процесс болон тусгасан байна. Олон салбарын мэдээллийг нэг хавтгайд цуглуулснаар манай улсын хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, төслийн болон хөрөнгө оруулалтын давхардал арилж, шаардлагатай дэд бүтэц хөрөнгө оруулалтыг эдийн засгийн ашигтай байдлаар тодорхойлох боломжтой байна.

Энэ хуулийн төсөл нь зорилгодоо нийцэж байгаа болон практикт хэрэглэх боломжтойг эсэхийг сонгосон зүйл заалтуудыг хүснэгтээр үзүүлвэл

Хүснэгт 1 Практик хэрэгжих боломжид хийсэн дүн шинжилгээ

№	Практикт хэрэгжих боломж	Сонгосон зүйл заал
1	Хуулийн төслийн цахимаар үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбоотой зүйл заалтууд	5.1.5 инновацад суурилах; 5.2.1 орон зайн өгөгдлийг бүрдүүлэгч нь төрийн нууцад хамааруулсан мэдээллийг агуулж буй орон зайн өгөгдлөөс бусдыг дамжуулж ашиглах эрхээр хангах,
2	Төрийн болон Хуулийн этгээдийн мэдээлэл солилцох	3.1 ... монгол улсын нутаг дэвсгэрийг дүрсэлсэн, тоон хэлбэр бүхий орон зайн өгөгдлийг бүрдүүлэх, боловсруулах, хадгалах, хамгаалах, түгээх, хэрэглэх үйл ажиллагаанд оролцогч төрийн байгууллага, хуулийн этгээд, иргэнд хамаарна. 5.1.4-д заасан төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг дээшлүүлэх зарчмыг дараах байдлаар хэрэгжүүлнэ: энэ хуулийн Error! Reference source not found. -д зааснаас бусад хувийн хэвшилтэй хамтран ажиллах тохиолдолд түүнийг сонгон шалгаруулалтын үндсэн дээр сонгох энэ хуулийн 5.5.2-т заасан үндэсний хувийн хэвшлийн хүний нөөцийг бэхжүүлэх, шинэ техник, технологиор хангах замаар дэмжих.
3	иргэд, хуулийн этгээдэд үзүүлэх үйлчилгээ хүртээмж	14.1 орон зайн өгөгдлийг хэрэглэх гэдэгт тухайн өгөгдлийн үр өгөөжийг шууд ба шууд бус байдлаар хүртэх үйл ажиллагаа хамаарна. 14.2 Иргэн, хуулийн этгээд нь ашиг олох зорилгоор орон зайн өгөгдлийг хэрэглэхдээ энэ хуулийн .Т заасан журмыг баримтална. 14.4 Аливаа төрийн байгууллага, иргэн, хуулийн этгээдийн орон зайд суурилсан бодлого, төлөвлөлт, шийдвэр, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ нь геоплатформоор дамжуулан түгээж буй орон зайн өгөгдөлд үндэслэсэн байна. 14.6 Суурь орон зайн өгөгдлийг хууль бусаар олж авах, ашиглах, өөрчлөн ашиглах замаар ашгийн төлөө үйл ажиллагаа явуулсан иргэн, хуулийн этгээдийн холбогдох үйл ажиллагааг түүнийг бий болгоход гаргасан зардлыг нөхөн төлөхгүйгээр зогсооно. 14.7 Гамшиг, гэнэтийн осол болон онц байдлын үед төрөөс иргэн, хуулийн этгээдийн эзэмшилд байгаа орон зайн сэдэвчилсэн өгөгдлийг хуулийн дагуу гаргуулан авна. 14.8 Монгол улсын иргэн, хуулийн этгээдийн дараах шалгуурын 3 ба

		түүнээс дээш үзүүлэлтийг хангаж буй орон зайн өгөгдөлд суурилсан ухаалаг үйлчилгээнд төрөөс дэмжлэг үзүүлж болно.
--	--	---

Төсвийн болон олон улсын зээл тусламжийн хөрөнгөөр төлөвлөгдөж буй зам, гүүр барилга байгууламжийн газрын маргаан, дэд бүтцийн хүртээмж хязгаарлагдмал, засаг захиргааны нэгжид тулгуурласан хаягжилтын өнөөгийн байдал нь нэгдсэн стандарт, системгүй, ойлгомжгүй байгаа нь төрийн болон хувийн бизнесийн үйлчилгээний шаардлага хангахгүй байгааг энэ хуулиар зохицуулах боломжтой байна.

Хэд хэдэн төрийн байгууллага, орон нутгаас газар түүнийг ашиглах тусгай зөвшөөрөл олгодог тул хуулийн этгээдийн үл хөдлөх эд хөрөнгийн эрхийн бүртгэлийн үйл ажиллагаа эмх цэгцгүй газар олголтын байдал нь татвараас зайлсхийх, эрхийн бүртгэл давхардах, бизнесийн үйл ажиллагаанд сөрөг нөлөө үзүүлэх нөхцөл байдлыг арилгах боломжтой байна.

Хаягжилтийн тухай хуулиар үл хөдлөх хөрөнгө орон сууц, барилга байгууламжийн албан ёсны хаяг бүртгэлийн тогтолцоо бүрэн гүйцэд төгөлдөршөөгүй, төрийн байгууллага хоорондын мэдээлэл зөрүүтэй, аль мэдээлэл үнэн эсэх тодорхойгүй байна.

Энэ хууль батлагдсанаар эд хөрөнгийн эрхийн бүртгэл, төрийн захиргааны байгууллага, барилга хот төлөвлөлтийн бүртгэл, байгалийн баялагийн нөөцийн стратеги зам тээврийн хөрөнгө оруулалт, мэдээллийн сангууд хоорондоо хөрвөх боломжтой болж, төрийн үйлчилгээг иргэдэд шуурхай хүртээмжтэй болж, эдийн засгийн хөгжилд хэмнэлтэй бөгөөд ухаалаг төлөвлөлт болно гэж харж байна.

2.1.3 “Ойлгомжтой байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслөөс үр нөлөөг нь тооцох хэсгээ тогтоосон байдал

Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай хуулийн төсөл нь төрийн олон байгууллагын мэдээллийн сангийн мэдээлэл, түүнд нэвтрэх эрхийн асуудал, мэдээллийн технологийн зохицуулалт агуулсан бөгөөд мэдээллийн аюулгүй байдлын нууц, оролцогч талуудын эрх, үүргийг тодорхойлох шаардлагатай байна. Төрийн байгууллагуудын нь тус тусын хуулиар бүртгэл, мэдээллийн сан бүрдүүлэх, түүнтэй холбогдох харилцааг 10 гаран хууль, 20 гаран засгийн газрын тогтоол, журмаар зохицуулсан байна. Уг хуулиар энэхүү харилцааг нарийвчлан зааж өгөх шаардлагатай байна. Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн тухай хуулиар төрийн нэгдсэн дэд бүтцийн бүтээн байгуулалт, төлөвлөлт хувийн хэвшлийн үйл ажиллагаа давхцал, зах зээлийн либералчлал, өрсөлдөөнийг дэмжих бодлого салбар хоорондын үр ашиг, орлого, улсын эдийн засаг, нийгмийн бүх салбар, иргэдийн амьдралд мэдээлэл, харилцаа холбооны салбарын дэвшилтэт технологи нэвтэрч, өдөр тутмын хэрэгцээ, шаардлага, үйл ажиллагааных нь салшгүй хэсэг болсон байна. Монгол улсын засгийн газрын 2017 оны 02 дугаар сарын 08 өдрийн 47 тоот тогтоол төрөөс мэдээлэл харилцаа холбооны баримтлах бодлогын баримт бичиг, Монгол Улсын мэдээлэл, харилцаа холбооны салбарыг хөгжүүлэх чиглэлээр 1999-2016 онд “Мэдээлэл, холбооны технологийг 2010 он хүртэл хөгжүүлэх үзэл баримтлал” (1999-2010), “Монгол Улсын мэдээлэл, холбооны технологийг хөгжүүлэх дунд хугацааны стратеги” (2002-2006), “Цахим Монгол” үндэсний хөтөлбөр (2005-2012), “Цахим засаг” үндэсний хөтөлбөр (2012-2016), “Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах үндэсний хөтөлбөр” (2010-2015), “Өндөр хурдны өргөн зурвасын сүлжээ үндэсний хөтөлбөр” (2011-2015) зэрэг хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг батлан үндсэнд нь амжилттай хэрэгжүүлсэн байна. Түүнчлэн цахим засаг үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангуулах бас нэгэн эрх зүйн акт болсон байна.

Засгийн газрын 2005 оны 216 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Цахим Монгол" Үндэсний хөтөлбөр зэрэг бодлогын баримт бичигт цахим бүртгэлийн нэгдсэн тогтолцоог бий болгоход мэдээлэл, холбооны технологийн давуу тал, ололтыг ашиглах үндэслэл нь тусгагдсан байна.

Цахим засаглал, их өгөгдөлийн анализ стратеги дээр суурилсан хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, урьдчилан харсан бодлого, стратеги боловсруулж хэрэгжүүлэхэд нэгдсэн бүртгэл, мэдээллийн бааз суурь дээр тулгуурласан төрийн нэгдмэл бодлого нэн чухал байна.

Төрийн үйлчилгээний байгууллагууд мэдээллээ тус тусдаа мэдээлийн сан бүрдүүлж, харилцан уялдаагүй мэдээллийн сангуудад хадгалж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа явдлыг арилган, төрийн ой санамжийг бэхжүүлэх зорилгоор боловсруулсан байна.

Тус хуулийн 3.1 дэх хэсэгт Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийг дүрсэлсэн, тоон хэлбэр бүхий орон зайн өгөгдлийг бүрдүүлэх, боловсруулах, хадгалах, хамгаалах, түгээх, хэрэглэх үйл ажиллагаанд оролцогч төрийн байгууллага, хуулийн этгээд, иргэнд хамаарна.

Мөн дараах хуулиудад заасан мэдээллийн сангийн нэгдмэл байдал болон олон зарчим хангасан байна

- Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хууль
- Барилгын тухай хууль;
- Газрын тухай хууль;
- Геодези, зураг зүйн тухай хууль;
- Төрийн албаны тухай хууль;
- Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хууль;
- Хөдөлмөрийн тухай хууль;
- Улсын бүртгэлийн тухай ерөнхий хууль;
- Авто замын тухай хууль;
- Төрийн болон албаны нууцын тухай хууль;
- Мэдээллийн ил тод байдал ба мэдээлэл авах эрхийн тухай хууль;
- Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хууль;
- Төсвийн тухай хууль;
- Кадастрын зураглал ба газрын кадастрын тухай хууль.

2.1.4 “Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслөөс үр нөлөөг нь тооцох хэсгээ тогтоосон байдал

“Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор баталсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн 3.6-д “Ухаалаг, иргэн төвтэй газрын нэгдмэл удирдлага, менежментийн тогтолцоог хэрэгжүүлэх замаар тэгш байдал, шударга ёс, үндэсний эдийн засгийн аюулгүй байдал, тогтвортой хөгжлийг хангана.” гэсэн зорилтыг дэвшүүлж, 2031-2040 онд үндэсний орон зайн мэдээллийн нэгдсэн платформ бий болгон хөгжүүлж, хэрэглэж хэвшсэн байх үр дүнд хүрэхээр заасан бөгөөд “Алсын хараа-2050 Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа”-ны 3.6.16, 5.3.7-д “Байрлалд суурилсан орон зайн мэдээллийн эдийн засаг, нийгэмд үзүүлэх үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.”, “Орон зайн мэдээллийн дэд бүтцийг хөгжүүлж шийдвэр гаргах бүх төвшинд ашиглана.” гэж тус тус тусгагдсан гэж,

Мөн Засгийн газрын 2020 оны 203 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө”-ний 3.7.1.3-т “Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай хууль”-ийн төслийг боловсруулж УИХ-д өргөн барина, 3.7.2.5-д “Улсын хэмжээнд хаягийн мэдээллийн нэгдсэн системийг байгуулж, хэрэглээнд нэвтрүүлнэ”, 3.7.3.5-д “Байрлалд суурилсан орон зайн өгөгдөл, мэдээлэл, газрын биржийн удирдлагын нэгдсэн төв байгуулж, газрын харилцаатай холбоотой орон зайн өгөгдөл, мэдээллийн хүртээмжийг нээлттэй, ил тод болгоно”, 3.7.3.6-д “Геопорталаар дамжуулан төрийн бодлого, төлөвлөлт, шийдвэр гаргалтын “Нэг газрын зураг”, иргэд, олон нийт, бизнесийн зориулалттай “Нээлттэй газрын зураг” цахим үйлчилгээг улсын хэмжээнд нэвтрүүлнэ” гэж тус тус тусгагдсан.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 47 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрөөс мэдээлэл, харилцаа холбооны хөгжлийн талаар баримтлах бодлого /2017-2025/-ын баримт бичиг”-ийн 3.4.8-д “гео-орон зайн мэдээллийн дэд бүтцийг ашиглан төрийн байгууллага, иргэдэд үнэн зөв, нарийвчлалтай мэдээлэлд үндэслэсэн орон зайн дүн шинжилгээ, ухаалаг төлөвлөлт хийх боломжийг бүрдүүлнэ.”

Монгол Улсын Их Хурлын 2019 оны 54 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2020 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл”-ын “3.Бүс нутаг, хөдөөгийн хөгжил, байгаль орчны бодлого”-ын Байгалийн нөөц баялаг, дэд бүтцийн онцлогт тулгуурлан хүн амын нутагшилт, суурьшил, хот суурины оновчтой тогтолцоог бий болгож, иргэдийн аюулгүй ая тухтай амьдрах орчныг бүрдүүлэх 8 дугаар зорилтын 8.3 “Орон зайн

өгөгдөл, мэдээллийг бүрдүүлэгч байгууллагуудын санг геопорталаар дамжуулан цахимжуулж, хэрэглээнд нэвтрүүлэх.”,

Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 70 дугаар тогтоолоор баталсан “Төрөөс барилгын салбарын талаар баримтлах бодлого”-ын “2.2.8. барилгын салбарыг хөгжүүлэх зорилт, арга хэмжээг үндэсний орон зайн мэдээллийн дэд бүтцэд тулгуурлан газрын харилцааны бодлого, төлөвлөлттэй уялдуулан хэрэгжүүлэх.” гэж тус тус заасны дагуу орон зайд суурилсан өгөгдөл мэдээллийг бүрдүүлэх, боловсруулах, хадгалах, хамгаалах, түгээх, хэрэглэх төвшний эрх зүйн харилцааг зохицуулснаар хүлээн зөвшөөрөгдөх шалгуур үзүүлэлт хангагдсан байна.

2.1.5 “Харилцан уялдаа” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд үнэлсэн байдал

“Хуулийн төслийн уялдаа холбоог шалгах” гэсэн шалгах хэрэгслээр хуулийн давхардал, хийдэл, зөрчлийг судлан, хуулийн төслийн дотоод болон бусад хуультай уялдаа уялдаа холбоог сайжруулах юм. Түүнчлэн хууль тогтоомжийн төслийн үр нөлөөг үнэлэх аргачлалд заасан дараах асуудлыг тодорхойлох байдлаар хуулийн төслийн харилцан уялдаатай байдлыг үнэллээ.

Өмнөх үе шатуудад хуулийн төслийн үр нөлөөг үнэлэх шалгуур үзүүлэлтийг сонгож, үр нөлөөг үнэлэх хэсгээ тогтоосон тул тэдгээрт тохирох шалгах хэрэгслийг хүснэгтээр үзүүлэв.

Хүснэгт 2 Харилцан уялдааг үнэлсэн байдал

№	Аргачлалд заасан асуулт	Хуулийн төслийг үнэлсэн байдал
1	Хуулийн төслийн зохицуулалт нь тухайн хуулийн зорилттой нийцэж байгаа эсэх	
2	Хуулийн төслийн нэр тухайн харилцаанд хамаарах хууль мөн эсэх,	
3	Хуулийн төсөлд тодорхойлсон нэр томъёо тухайн хуулийн төслийн болон бусад хуулийн нэр томъёотой нийцэж байгаа эсэх	Олон улсын нэр үг нэр томъёо болон Монгол улсын хэл шинжлэл, утга өгүүлбэр зүйд хуулийн төсөлд хэрэглэсэн нэр томъёо салаа утга, давхар агуулгагүй тодорхойлж, тайлбар хийсэн байх бөгөөд энэ нь хуулийн төслийн болон бусад хуулийн нэр томъёотой нийцэж байна гэж үзсэн
4	Хуулийн төслийн зүйл, заалт нь тухайн хуулийн төсөл болон бусад хуулийн заалттай нийцэж байгаа эсэх	1 бүлэгт: Хуулийн зорилт, үйлчлэх хүрээг тодорхойлж, орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн үйл ажиллагаанд баримтлах зарчим, зарчмыг хэрэгжүүлэх арга, нэр томъёоны тодорхойлолтыг тусгасан. 2 бүлэгт: Орон зайн өгөгдлийг ангилал, дүрслэл, тэдгээрийн бүрдэл, түүнд хамаарах өгөгдлийн жагсаалтыг тодорхойлсон. Ингэхдээ суурь орон зайн өгөгдлийн бүрэлдэхүүн мэдээллүүдийг өнөөгийн нөхцөл байдал, олон улсын түвшинтэй харьцуулан гаргасан. Мөн өгөгдлийн тухай мэдээлэл буюу мета-дата бүрдлийн тухай, мэдээллийг ашиглах эрхийн төрлийг тусгасан. 3 бүлэгт: Өгөгдөл бүрдүүлэх, боловсруулах, хадгалах, хамгаалах, түгээх, хэрэглэхтэй холбогдсон техникийн зохицуулалт, тэдгээрт тавигдах шаардлагыг тодорхойлсон. Геоплатформыг бүрдүүлэгч, хэрэглэгч

		<p>талуудын хоорондох эрхзүйн харилцаа, орон зайн суурилсан бүтээгдэхүүн үйлчилгээг дэмжих эрх зүйн зохицуулалт, нээлттэй ба хаалттай өгөгдлийн зохистой харьцааг нарийвчлан тусгалаа.</p> <p>4 бүлэг: Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийг улсын хэмжээнд хэрхэн удирдах, засгийн газрын дэргэд ажиллах зохицуулах хорооны эрх үүрэг, байгууллага, хувийн хэвшлийн оролцоо, хүлээх үүргийн талаар тусгасан. Мөн санхүүжилт, орлого бүрдүүлэлт, зарцуулалтын эрх зүйн орчныг тодорхойллоо.</p> <p>5 бүлэг: Хууль тогтоомж зөрчигчдөд хүлээлгэх хариуцлага, хууль хүчин төгөлдөр болох хугацааг заасан.</p>
5	Хуулийн төслийн зүйл заалт нь тухайн хуулийн төслийн болон бусад хуулийн заалттай давхардсан эсэх	Хуулийн төслийн 6 дугаар зүйл бүхэлдээ нэр томъёог агуулсан. 8 дугаар зүйлийг тус хуулийн 14 дугаар зүйлтэй нэгтгэх, 7.2 дугаар заалт 11.3 давхардалтай.
6	Хуулийн төслийг хэрэгжүүлэх этгээдийг тодорхой тусгасан эсэх	Хуулийн төслөөр 4 дүгээр бүлэг 16 дүгээр зүйлээр хуулийн төслийг хэрэгжүүлэх байгууллагыг тодорхой тусгасан байна.
7	Хуулийн төсөлд байх шаардлагатай зохицуулалтыг орхигдуулсан эсэх	Энэ хуулийн төсөлд оролцогч талуудын эрх, үүрэг хандах эрхийн төвшин, үйл ажиллагааны процессыг нарийн тусгах шаардлагатай байна. Мөн төрийн байгууллагын эрх үүргийг хуулиар тодорхойлох шаардлагатай байна. Мөн хуулийн 16.7 заасан Хорооны дарга нь мэдээллийн технологийн болон бусад мэдээлэл бүрдүүлэгч салбарын хууль эрхзүйг мэддэг байх шаардлагатай байна. Зөвхөн орон зайн, газарзүйн мэдээллийн технологи мэддэг байх нь шаардлага хангахгүй байна. Удирдан зохион байгуулах чадвар шаардлагатай тул мэргэжилтний ажлын байрны заалт тавьсан нь дутмаг байна.
8	Хуулийн төсөлд төрийн байгууллагын гүйцэтгэх чиг үүргийг давхардуулан тусгасан эсэх	Тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан санд бүрдүүлэх мэдээлийн мэдээллийн сангийн бүрдүүлэлтийг бусад төрийн байгууллагын чиг үүрэгт тусгасан байна. Үндэсний статистик хороо, Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хуулиар эрх олгосон зарим байгууллагын зохицуулаагүй харилцааг давхардалгүй зохицуулах шаардлагатай байна.
9	Татварын хуулиас бусад хуулийн төсөлд албан татвар, төлбөр хураамж тогтоосон эсэх	Тус хуулийн төслийн 9 дүгээр заалт нь улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуулинд заасан төлбөрийн хэмжээ тогтоогүй байна.
10	Тухайн хуулийн төсөлд тусгасан тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой зохицуулалтыг Аж ахуйн үйл	Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлд 15.16 дах хэсэгт 15.16.5 “Орон зайн

	ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуульд тусгаж байгаа эсэх	мэдээллийн контентийн үйлчилгээ” гэж нэмүүлэх
11	Хуулийн төслийн зүйл, заалт нь жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангасан эсэх	Хуулийн төслөөр хүйсийн ялгавартай байдал бий болгосон зүйл заалт байхгүй.
12	Шударга бус өрсөлдөөнийг бий болгоход чиглэгдсэн заалт тусгагдсан эсэх	Хуулийн төслөөр шударга бус өрсөлдөөнийг бий болгоход чиглэсэн, бий болгосон заалт байхгүй.

3 УРЬДЧИЛАН СОНГОСОН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТЭД ТОХИРОХ ШАЛГАХ ХЭРЭГСЛИЙН ДАГУУ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮР НӨЛӨӨГ ҮНЭЛСЭН БАЙДАЛ

Өмнөх үе шатуудад хуулийн төслийн үр нөлөөг үнэлэх шалгуур үзүүлэлтийг сонгож, үр нөлөөг үнэлэх хэсгээ тогтоосон тул тэдгээрт тохирох шалгах хэрэгслийг дараах байдлаар харуулья.

3.1 “Зорилгод хүрэх байдал” шалгуур үзүүлэлтээр үнэлсэн байдал

Хуулийн төслийн үзэл баримтлалд тусгасан хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, хэрэгцээ шаардлагад хуулийн төслийн зорилго, зорилт, зохицуулалтууд нь нийцэж байгаа эсэхэд дүн шинжилгээ хийх үүднээс хуулийн төслийн үзэл баримтлалтай танилцаж үзэл баримтлал болон хуулийн төслийн зорилго, түүнийг хангахад чиглэсэн зохицуулалтуудыг хангалттай эсэх байдлаар дүн шинжилгээ хийнэ.

Монгол Улсад нэгдсэн мэдээллийн нэгдсэн тогтолцоог бий болгох үндэсний хөтөлбөр, Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах үндэсний хөтөлбөр, Өндөр хурдны өргөн зурвасын сүлжээ үндэсний хөтөлбөр зэрэг бодлогын баримт бичигт тусгагдсан зорилтууд, тэдгээрийн хэрэгжилтэд хийсэн хяналт-шинжилгээний дүн, хөгжиж байгаа орнуудад цахим засгийг хөгжүүлэх талаар Дэлхийн банкнаас гаргасан зөвлөмж, судалгааг энэхүү хөтөлбөрийг боловсруулахад үндэслэл болгов. Хөтөлбөрийг боловсруулах явцад цахим засгийг хөгжүүлэн, амжилттай хэрэгжүүлж байгаа АНУ, ХБНГУ, БНСУ, Шинэ Зеланд Улс, Япон Улс, БНЭУ зэрэг орны туршлагыг судалсан болно.

Хуулийн төслийн хэрэгжүүлэх техник, технологийн боломж нь манай улсын 360 сум, суурин газар 41000 км орчим өндөр хурдны шилэн кабелийн сүлжээгээр холбогдсон бөгөөд бүх сум, суурин газрыг шилэн кабелиар бүрэн холбохоор ажиллаж байна. 2018 оны байдлаар гаргасан судалгаагаар төрийн байгууллага албан ажлын хэрэгцээнд нийт 100,000 гаруй компьютер ашиглаж байна. Засгийн газрын төрийн захиргааны төв байгууллагын хэмжээнд мэдээллийн технологи, харилцаа холбооны салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж, байгууллагад 82 мянга орчим хүн ажиллаж, байгаа нь хангалттай үзүүлэлт юм. Мөн Орон зайн өгөгдлийн мэдээллийн технологийн өнөөгийн болон ирээдүйн хөгжлийн хэрэгцээ шаардлагад нийцүүлэн салбарын ажилтны мэргэжлийн ур чадварыг сайжруулах шаардлагатай байна. Цаашид төрийн байгууллагыг шилэн кабелийн сүлжээгээр холбосон нэгдсэн сүлжээ бий болгож, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах, нэгдсэн бүртгэлтэй мэдээллийн систем, контентийг хөгжүүлэх, хүний нөөц, мэдээллийн технологийн менежментэд шинэчлэл хийх зэрэг арга хэмжээ авснаар цахим засгийн хөгжүүлэх энэ хуулийн төслийг хэрэгжүүлэх боломжтой байна. Мэдээлэл, харилцаа холбоо, технологийн түгээмэл хэрэглээ болсон хөдөлгөөнт холбоонд суурилсан цахим засгийн үйлчилгээг нэвтрүүлснээр иргэн бүр хэрэгцээтэй үйлчилгээг шууд гар дээрээсээ хүртэх бүрэн боломжтой байна.

Хуулийн төслөөс үр нөлөөг нь үнэлэх хэсгээ тогтоож, зүйл заалтыг сонгохдоо хууль зүйн хувьд шууд үр дагавар үүсгэж байгаа голлох ач холбогдол бүхий заалтуудыг сонгож авсан. Өөрөөр хэлбэл төслийн үр нөлөөг үнэлэхдээ нийгэмд чиглэсэн үйлчлэл бүхий заалтыг сонгон үр нөлөөг судалсан.

Түүнчлэн хуулийн төсөл батлагдсанаар тодорхой зардал үүсгэж болохуйц, эсхүл тусгай зөвшөөрөл олгохтой холбоотой, мөн тодорхой субъектэд үүрэг хүлээлгэсэн, тодорхой байгууллагад шинээр чиг үүрэг хүлээлгэж байгаа, мөн тухайн чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилгоор шинээр хэлтэс, нэгж, байгууллага бий болгох шаардлагатай эсэх зэргийг харгалзан үр нөлөөг нь тооцох хэсгээ тогтоосон.

Ингээд сонгосон шалгуур үзүүлэлтийн дагуу хуулийн төслөөс үр нөлөөг нь тооцох хэсгээ тогтоосон байдлыг шалгуур үзүүлэлт тус бүрийн дагуу авч үзье.

1. Хуулийн төсөл нь 1/ Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийг байгуулах; 2/ Орон зайн өгөгдлийг бүрдүүлэх, боловсруулах, хадгалах, хамгаалах, түгээх хэрэглэх; 3/ Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийг удирдах, зохион байгуулах, хяналт тавих; 4/ Орон зайн өгөгдлийн ангилал, тэдгээр суурилсан бүтээгдэхүүн үйлчилгээгээр нийтэд үйлчлэхтэй холбогдон үүсэх харилцааг цогц байдлаар зохицуулах гэсэн зорилгодоо хүрсэн байна;

2. Хуулийн төсөлд тусгагдсан асуудлууд болох 1/ Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийг удирдах хорооны үйл ажиллагаа; 2/ орон зайн өгөгдлийн ангилал, түүний мета-дата бүрдүүлэлт, ашиглалт 3/ Иргэн, хуулийн этгээдийн оролцоо, тэдгээрийг дэмжих бодлого; 4/

Суурь орон зайн өгөгдлийг бүрдүүлэх, түүгээр үйлчлэхэд хамаарах зохицуулалт нь практикт хэрэгжих боломжийг тодорхойлсон журам гаргах шаардлагатай байна.

3. Хуулийн төсөлд тусгагдсан зохицуулалтуудыг хэрэглэх, хэрэгжүүлэх субъектүүдийн хувьд ойлгомжтой, логик дараалалтайгаар боловсруулагдсан байна. Жишээ нь өөрийн зохицуулалттай байгууллага буюу Харилцаа холбооны зохицуулах хороо, Эрчим хүчний зохицуулах хороо, Санхүүгийн зохицуулах хороо гэх мэт өөрийн зохицуулалт шаардлагатай байгуулгатай дүйцүүлэх боломжтой юм. Гэхдээ тухайн хуулийг дагаж гарах журмыг хэн батлаж, мөрдүүлэх нь тодорхойгүй байна.

Хууль тогтоомжийн хууль болон захиргааны ерөнхий хуулинд хуулиар эрх олгосон субъектын эрхзүйн байдлыг тодорхойлж, дүрэм журам гаргах эрхийг нь дурдсан байна.

4. Хуулийн төслийн зүйл, заалт нь өөр хоорондоо болон бусад хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжтой нийцсэн эсэх, мөн төрийн байгууллагын чиг үүрэгтэй давхардсан, зөрчилдсөн эсэх зэргийг тус тусад нь шалгасан.

Хуулийн зохицуулалт нь хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлагад нийцсэн байх ёстой учраас хамгийн эхэнд хуулийн төслийн зорилгыг хуулийн төслийн үзэл баримтлалд тусгасан хэрэгцээ шаардлага, үндэслэл болон зорилготой харьцуулан дараах байдлаар үнэлэх хэсгээ тогтоолоо.

Мөн хуулийн төслийн 10 дугаар зүйлд Орон зайн өгөгдлийг боловсруулах, дүн шинжилгээ хийх, хөгжлийн стратеги боловсруулах гэж нэмэх зүйтэй байна.

Хуулийн төслийн нэгдүгээр зүйлд “Энэ хуулийн зорилт нь орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийг байгуулах, орон зайн өгөгдлийг бүрдүүлэх, боловсруулах, хадгалах, хамгаалах, түгээх, хэрэглэх үйл ажиллагааг удирдах, зохион байгуулах, хяналт тавих, тэдгээртэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.” хэмээн ерөнхий зорилгыг тодорхойлж өгсөн байна.

Ерөнхий зорилгоос авч үзэхэд орон зайн өгөгдлийг бүрдүүлэхээс эхлээд түүнийг хэрэглэх хүртэл бүх үе шатыг байгууллагаар бус оролцох хүрээгээр зааж Үндэсний орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн оролцогчдыг бүрэн хамруулсан нь хуулийн төслийн зорилгод нийцсэн байна.

Дээрх зорилгыг хэрэгжүүлэх үүднээс хуулийн төслийн 3 дугаар зүйлийн 3.1-т “Улсын нутаг дэвсгэрийг дүрсэлсэн, тоон хэлбэр бүхий орон зайн өгөгдлийг бүрдүүлэх, боловсруулах, хадгалах, хамгаалах, түгээх гэдгийг тодорхойлсон байх бөгөөд хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хуулийн 5.1 Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтөд дараах зарчмыг баримтална:

5.1.2. нэгдмэл, цогц, харилцан уялдаатай байх;

5.1.3. төрийн бодлогын залгамж чанарыг хадгалсан байх;

5.1.4. судалгаа, шинжилгээнд үндэслэсэн байх;

5.1.5. нөөц бололцоонд үндэслэсэн байх;

5.1.6. ил тод, нээлттэй байх;

5.1.7. олон нийтийн оролцоог хангасан байх гэсэн төрөл, хэлбэрээс үл хамааран, хуулийн үйлчлэл, зорилгод нийцсэн байна.

Мөн хуулийн төслийн 3 дугаар зүйлийн 3.2-т Нууцад хамаарах орон зайн өгөгдлийг тусгайлсан хуулиар зохицуулахаар тусгасан нь нууцад хамаарах мэдээллийг хэрхэн ашиглах талаар зохицуулалтыг тодорхойгүй үлдээсэн байна. Энэ нь тусгай зориулалтын орон зайн өгөгдлийн хувьд энэ хуулийн зорилгод үл нийцэх заалт болсон байна.

Хуулийн төслийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-т орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн үйл ажиллагаанд ил тод, хүртээмжтэй, нэгдмэл, тогтвортой хөгжилд чиглэсэн, түншлэлийг дэмжсэн, инновацийг нэвтрүүлэх зарчмыг тусгаж, 5.2-5.6 хэсгүүдэд энэ зарчмыг хэрхэн хэрэгжүүлэхийг нарийвчлан зохицуулсан нь хуулийн зорилгод нийцжээ.

3.2 “Практикт хэрэгжих боломж” шалгуур үзүүлэлтээр үнэлсэн байдал

Судалгааны багийн зүгээс “Практикт хэрэгжих боломж” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслөөс үр нөлөөг нь тооцох хэсгээ тогтоохдоо хуулийн төсөлд заасан 2 үе шатанд оролцогч субъектүүдийн дунд хэлэлцүүлэг хийх, суурь орон зайн өгөгдлийг бүрдүүлэгч байгууллагын тайлан, гаргасан зардал, гадаадын ижил төстэй бодлогын баримт бичиг, өгөгдөл бүрдүүлэх, түгээх явцад үүсч байсан процесс зэрэгт дүн шинжилгээ хийх замаар шалгасан.

Орон зайн өгөгдлийн хэрэглээ нь Өнөөдөр Монгол улсад орон зайн өгөгдлийн санг бүрдүүлэх, ашиглах асуудлыг зохицуулсан хүчин төгөлдөр үйлчилж буй 13 хуульд давхардсан тоогоор 44 мэдээллийн сан²-ийн талаар тодорхой зохицуулалт байгаа боловч сангуудын хоорондын уялдааг хангах, орон зайд дүрслэгдэх өгөгдөл, мэдээллийн нэгдсэн системийг бий болгох, орон зайн өгөгдлийн нэгдмэл байдлыг хангахтай холбоотой эрх зүйн зохицуулалт байхгүй байна. Үүний улмаас орон зайн өгөгдлийн сан /газар зүйн мэдээллийн сан/-г яам, агентлаг, байгууллага, төслийн нэгж бүр өөрсдийн төвшинд, янз бүрийн аргаар байгуулсаар ирсэн байна. Жишээлбэл:

Байгаль орчны чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй яам, Усны газар, Ойн газар, Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний газрын харьяа мэдээлэл, тооцооллын төв, байгаль хамгаалах олон улсын төслүүд /нэлээд олон төсөл бий/,

Хүнс, хөдөө аж ахуйн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй яам, газар, олон улсын төслүүд,

Эрчим хүч, эрдэс баялгийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй яам, Ашигт малтмалын газар, Газрын тосны газар, мэдээллийн төв, Дэлхийн банкны төсөл,

Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй яам, замын газар, тээврийн газар, Газрын харилцаа, барилга, геодези, зураг зүйн газар /Үндэсний газрын мэдээллийн систем/, олон улсын төслүүд,

Нийслэлийн захирагчийн албаны холбогдох газар, албад /Барилга, хот байгуулалтын алба, Газрын алба г.м/ зэргээр энэ жагсаалт цааш үргэлжлэх юм.

Эдгээрийн уялдаа, холбоог хангахад нэгдсэн стандартын дагуу бүрдүүлж, ашигласнаар төсвийн давхардал, мэдээллийн шинэлэг, баталгаатай байдал хангагдах юм.

Дээр дурдсанаар практикт хэрэгжих боломж шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслийн зүйл, заалтуудыг сонгон судалсан болно.

Хуулийн төслийг хэрэгжүүлэх субъект байгаа эсэх

Орон зайн өгөгдлийн хуулийн төслийг хэрэгжүүлэх субъект нь тус хуулийн 16 дугаар зүйлд Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн үндэсний хороо бөгөөд төрөөс баримтлах бодлогын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, нэгдсэн удирдлагаар хангахад чиглэсэн үйл ажиллагааг зохицуулах үүрэг бүхий орон тооны бус байгууллага байхаар зохицуулсан байна.

Мөн Хороо нь өдөр дутмын ажлыг уялдуулан зохион байгуулах ажлын албатай байна. Ажлын албаны чиг үүргийг орон зайн өгөгдлийн түгээх асуудлыг хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага хэрэгжүүлэх ба Хорооны нарийн бичгийн дарга нь ажлын албаны дарга байна гэж заасан боловч бүтэц орон тоо, харилцан хамааралтай бусад орон зайн сан бүрдүүлэгч бүртгэлийн байгууллагын тогтолцоо тодорхойлох шаардлагатай байна.

Хуулийн төслийн зохицуулалтыг хэрэгжүүлэхэд боломж бололцоо байгаа эсэхийг хүснэгтээр үзүүлэв.

№	Асуулт	Хариулт буюу дүн шинжилгээ
1	Хуулийн төслийн зохицуулалт тухайн хуулийн зорилттой нийцэж байгаа эсэх;	1.1 орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийг байгуулах, орон зайн өгөгдлийг бүрдүүлэх, боловсруулах, хадгалах, хамгаалах, түгээх, хэрэглэх үйл ажиллагааг удирдах, зохион байгуулах, хяналт тавих, тэдгээртэй холбогдсон харилцааг зохицуулах.
2	Хуулийн төслийн “Хууль тогтоомж” гэсэн хэсэгт заасан хуулиудын нэр тухайн харилцаанд хамаарах хууль мөн эсэх;	2.1 Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Геодези, зураг зүйн тухай хууль, Харилцаа, холбооны тухай хууль, Иргэний хууль, Мэдээллийн ил тод байдал ба мэдээлэл авах эрхийн тухай хууль иргэний хуулийн зохицуулалт хасах, хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн хууль, улсын бүртгэлийн ерөнхий хууль нэмэх саналтай

² Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай хуулийн төслийг боловсруулах, хэрэгцээ, шаардлагыг урьдчилан тандан судлах үнэлгээний тайлангаас

3	хуулийн төсөлд тодорхойлсон нэр томьёо тухайн хуулийн төслийн болон бусад хуулийн нэр томьёотой нийцэж байгаа эсэх;	Олон улсын нэр үг нэр томьёо болон Монгол улсын хэл шинжлэл, утга өгүүлбэр зүйд хуулийн төсөлд хэрэглэсэн нэр томьёог тодорхойлж, тайлбар хийсэн байх бөгөөд энэ нь хуулийн төслийн болон бусад хуулийн нэр томьёотой нийцэж байна гэж үзсэн
4	хуулийн төслийн зүйл, заалт тухайн хуулийн төсөл болон бусад хуулийн заалттай нийцэж байгаа эсэх;	Нэгдүгээр бүлэг. Нийтлэг үндэслэл Хоёрдугаар бүлэг. Орон зайн өгөгдлийн төрөл, дүрслэл, тэдгээрийн бүрдэл Гуравдугаар бүлэг. Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн үйл ажиллагаа Дөрөвдүгээр бүлэг. Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн удирдлага, зохион байгуулалт, санхүүжилт Тавдугаар бүлэг. Бусад давхардалгүй
5	хуулийн төслийн зүйл, заалт тухайн хуулийн төслийн болон бусад хуулийн заалттай давхардсан эсэх	
6	хуулийн төслийг хэрэгжүүлэх этгээдийг тодорхой тусгасан эсэх;	16 дугаар зүйл. Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн зохицуулах хороо
7	хуулийн төсөлд шаардлагатай зохицуулалтыг орхигдуулсан эсэх;	Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай 5.1.2.нэгдмэл, цогц, харилцан уялдаатай байх;
8	хуулийн төсөлд төрийн байгууллагын гүйцэтгэх чиг үүргийг давхардуулан тусгасан эсэх	Бусад төрийн байгууллагын чиг үүргийн мэдээлийн нэгтгэлийг энэ хуулийн 5 дугаар зүйлд заасан өгөгдөл нь дараах мэдээллийг агуулсан байна.
9	төрийн байгууллагын чиг үүргийг төрийн бус байгууллага, мэргэжлийн холбоодоор гүйцэтгүүлэх боломжтой эсэх;	17 дугаар зүйл. үйлчилгээ эрхлэх байгууллага, аж ахуйн нэгжийн үүрэг бүхий .-д ... эзэмшигчээс орон зайн өгөгдлийг өөрчлөх, нэмэх, устгах, вектор хэлбэрээр хадгалах эрхийг хэрэглэгчид олгосон үйлчилгээ хамаарна.
10	татварын хуулиас бусад хуулийн төсөлд албан татвар, төлбөр, хураамж тогтоосон эсэх;	8.1 Орон зайн өгөгдөлд хандах эрхийн төвшин нь дараах ангилалтай байна 16.9.6 энэ хуульд заасан журмын дагуу үйлчилгээний хураамжийн хувь хэмжээг тогтоох
11	тухайн хуулийн төсөлд тусгасан тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой зохицуулалтыг Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуульд тусгасан эсэх;	Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлд 15.16 дахь хэсэгт 15.16.5 “орон зайн мэдээллийн контентийн үйлчилгээ” гэж нэмэх
12	Монгол Улсын Үндсэн хууль болон Монгол Улсын олон улсын гэрээнд заасан хүний эрхийг хязгаарласан зохицуулалт тусгасан эсэх;	Хүний эрхийг хязгаарласан зохицуулалт агуулга тусгагдаагүй.
13	хуулийн төслийн зүйл, заалт жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангасан эсэх;	Хуулийн төсөл нь жендэрийн эрх тэгш байдлын асуудлыг хөндөөгүй.
14	хуулийн төсөлд шударга бус өрсөлдөөнийг бий болгоход чиглэсэн заалт тусгагдсан эсэх;	Хуулийн төсөл нь шударга бус өрсөлдөөнийг бий болгоход чиглэсэн зохицуулалт тусгагдаагүй.
15	хуулийн төсөлд авлига, хүнд суртлыг бий болгоход чиглэсэн заалт тусгагдсан эсэх;	Хуулийн төсөл нь авлига, хүнд бий болгоход чиглэсэн зохицуулалт тусгагдаагүй.

16	хуулийн төсөлд тусгасан хориглосон хэм хэмжээг зөрчсөн этгээдэд хүлээлгэх хариуцлагын талаар тодорхой тусгасан эсэх	Зөрчлийн тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай “12.13 дугаар зүйл.Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай хууль зөрчих 1.Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай хуулийн заасныг зөрчсөн нь эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол албан тушаалтныг таван мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, байгууллагыг тавин мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгоно. 2. Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай хуулийн 14.4 заасныг зөрчсөн нь эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол учруулсан хохирлыг барагдуулж, хүнийг таван зуун нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр, хуулийн этгээдийг таван мянган нэгжтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгоно.
----	---	---

3.3 “Ойлгомжтой байдал” шалгуур үзүүлэлтээр үнэлсэн байдал

Хуулийн төсөл нь хэрэгжүүлэх, хэрэглэх этгээдүүдэд ойлгомжтой байдлаар томъёологдсон эсэхийг шалгах үүднээс хуулийн төсөлд санал авахаар Засгийн газрын бүх гишүүд /бүх яамд/, төрийн бус байгууллагад санал авах тухай албан бичгийг хуулийн төслийн үзэл баримтлал, танилцуулга, хуулийн төсөл, түүний хэрэгцээ, шаардлагыг урьдчилан тандан судлах судалгааны тайлангийн хамтаар хавсарган хүргүүлж, саналыг хэлэлцэв.

Дээрх байгууллагуудаас ирүүлсэн саналуудаас хуулийн төслийн ойлгомжтой байдал гэсэн шалгах хэрэгслийн хүрээнд өгсөн саналыг нэгтгэн судлаад санал өгсөн байгууллагуудын тухайд ойлгомжгүй байгаа зохицуулалтуудыг дараах байдлаар тогтоолоо.

Мөн Засгийн газрын 2020 оны 203 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө”-ний 3.7.1.3-т “Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай хууль”-ийн төслийг боловсруулж УИХ-д өргөн барина, 3.7.2.5-д “Улсын хэмжээнд хаягийн мэдээллийн нэгдсэн системийг байгуулж, хэрэглээнд нэвтрүүлнэ”, 3.7.3.5-д “Байрлалд суурилсан орон зайн өгөгдөл, мэдээлэл, газрын биржийн удирдлагын нэгдсэн төв байгуулж, газрын харилцаатай холбоотой орон зайн өгөгдөл, мэдээллийн хүртээмжийг нээлттэй, ил тод болгоно”, 3.7.3.6-д “Геопорталаар дамжуулан төрийн бодлого, төлөвлөлт, шийдвэр гаргалтын “Нэг газрын зураг”, иргэд, олон нийт, бизнесийн зориулалттай “Нээлттэй газрын зураг” цахим үйлчилгээг улсын хэмжээнд нэвтрүүлнэ” гэж тус тус тусгагдсан.

Цахим мэдээллийн сангийн Төрийн байгууллагуудын хууль, журмаар эрх олгосон 6 дугаар зүйлийн мэдээллийн агуулгатай хамааралтай хуулийн тандан судалгааг дараах хүснэгтээс харна уу.

№	хууль	журам	тогтоол, дугаар
1	байгаль орчныг ... https://www.legalinfo.mn/additional/details/1793?lawid=8935 байгаль орчны мэдээллийн сан. 33 дугаар зүйл. мэдээллийн сангийн хэлбэр. 1. мэдээллийн санг цахим хэлбэрээр бүрдүүлнэ. 2. мэдээллийн ...	Төрийн байгууллагаас төрийн болон бусад байгууллагатай цахим хэлбэрээр мэдээлэл солилцох, мэдээллийн сан бүрдүүлэх, ашиглах журам https://www.legalinfo.mn/law/details/14451?lawid=14451	засгийн газрын 2019 оны 220 дүгээр тогтоолын хавсралт
2	кадастрын зураглал ба газрын кадастрын тухай	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам https://www.legalinfo.mn/law/details/13955	хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн

	https://www.legalinfo.mn/law/details/308 кадастрын зураглалын мэдээллийн сан” гэж бүх төрлийн кадастрын зураг, орон зайн өгөгдлүүдийг цэгцлэн иж бүрдэл болгосон мэдээллүүд, тэдгээрийг ..	?lawid=13955 журам батлах тухай /мал, амьтны эрүүл мэндийн бүртгэл, мэдээллийн сан бүрдүүлэх/.	Үйлдвэрийн сайдын 2019 оны а-09 дугаар тушаалын хавсралт
3	Улсын бүртгэлийн ерөнхий хууль /шинэчилсэн найруулга https://www.legalinfo.mn/law/details/13537 улсын бүртгэлийн мэдээллийн нэгдсэн сан” гэж нэгдсэн ангилал, код, индекс, арга зүй, стандарт, баримт бичгийн шаардлага болон хуульд заасны дагуу	Улсын усны мэдээллийн сан бүрдүүлэх үзүүлэлт, хөтлөх https://www.legalinfo.mn/annex/details/6415?lawid=10449	Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2014 оны 3 дугаар сарын 17-ны өдрийн а-86 дугаар тушаалын хавсралт
4	иргэний улсын бүртгэлийн тухай /шинэчилсэн найруулга https://www.legalinfo.mn/law/details/13540 иргэний улсын бүртгэлийн мэдээллийн сан” гэж улсын бүртгэлийн ерөнхий хуулийн 6.1-д заасан иргэний улсын бүртгэлийн эх нотлох баримт бичиг ...	/малыг бүртгэх, мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх тухай/ . https://www.legalinfo.mn/law/details/8178 малыг бүртгэх, мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх тухай журмыг 1 дүгээр хавсралтаар, малын бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн сангийн бүтцийг 2 дугаар ...	2011 оны 5 дугаар дугаар а/74
5	байгаль орчныг хамгаалах тухай https://www.legalinfo.mn/law/details/8935 9/“байгаль орчны мэдээллийн сан” /цаашид “мэдээллийн сан” гэх/ гэж байгаль орчны өгөгдөл, мэдээллийг бүрдүүлэх, цуглуулах, дамжуулах, ...	Улсын бүртгэлийн ерөнхий хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай https://www.legalinfo.mn/law/details/13538 1 дүгээр зүйл. улсын бүртгэлийн ерөнхий хуулийг дагаж мөрдөхөөс өмнө төрийн цахим мэдээллийн сан /цаашид “үндэсний дата төв” гэх/-д газрын ...	
6	мэдээллийн ил тод байдал ба мэдээлэл авах эрхийн тухай www.legalinfo.mn/law/details/374 мэдээллийн ил тод байдал ба мэдээлэл авах эрхийн тухай хууль тогтоомж 22.1.2.мэдээллийг цахим хэлбэрт оруулж, мэдээллийн сан үүсгэх, түгээх, ...	журам батлах тухай /улсын усны мэдээллийн сан бүрдүүлэх ... https://www.legalinfo.mn/law/details/10449 усны тухай хуулийн 7.2 дахь хэсэгт заасныг үндэслэн тушаах нь: 1.улсын усны мэдээллийн сан бүрдүүлэх үзүүлэлт, хөтлөх журам-ыг хавсралт ёсоор ...	

7	ГАМШГААС ХАМГААЛАХ ТУХАЙ /Шинэчилсэн найруулга https://www.legalinfo.mn/law/details/12458 6.1.7.гамшгийн мэдээллийн сан бүрдүүлэх. Хэвлэх .	ойн мэдээллийн сангийн бүртгэл, тайлангийн маягт, тэдгээрийг ... https://www.legalinfo.mn/annex/details/6053?lawid=9515 ойн мэдээллийн сан /цаашид "мэдээллийн сан" гэх/ гэж ойн тухай хуулийн 6.1-д заасан ойн сангийн эзлэх талбай, нөөц, бүрэлдэхүүн, үнэлгээ, ...	
8	ОЙН ТУХАЙ /Шинэчилсэн найруулга https://www.legalinfo.mn/law/details/12171 ойн сан" гэж энэ хуулийн 3.1.1-д заасан ой, ой дотор байгаа ойгоор 13.1.9. улсын ойн мэдээллийн сан бүрдүүлэх ажлын хэрэгжилтэд хяналт тавих,.	сум, аймаг, нийслэлд байгаль орчны мэдээллийн санг бүрдүүлэх ... https://www.legalinfo.mn/annex/details/4336?lawid=7917 сум, аймаг, нийслэлийн байгаль орчны мэдээллийн сан /цаашид "мэдээллийн сан" гэх / тухайн засаг захиргааны нэгжийн нутаг дэвсгэрийн газар, газрын ...	
9		өрхийн мэдээллийн нэгдсэн санг удирдах, ашиглах www.legalinfo.mn/annex/details/6620?lawid=10835 өрхийн мэдээллийн нэгдсэн сан (цаашид "мэдээллийн сан" гэх) нь үндэсний статистикийн хороо болон нийгмийн халамжийн асуудал эрхэлсэн төрийн ...	Засгийн газрын 2014 оны 404 дүгээр тогтоол
10		хог хаягдлын мэдээллийн санг бүрдүүлэх ... https://www.legalinfo.mn/annex/details/6386?lawid=10401 энэхүү журмын зорилго нь хог хаягдлын мэдээллийн сан /цаашид "мэдээллийн сан" гэх/-гийн үзүүлэлтийг тогтоох, бүрдүүлэх, нэгтгэн боловсруулах, ...	Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2014 оны 04 дугаар сарын 09-ны а-115 дугаар тушаалын хавсралт
11		төрийн болон албаны нууцын бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн сан ... https://www.legalinfo.mn/annex/details/8028?lawid=12885 төрийн болон албаны нууцын бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн сан (цаашид "мэдээллийн сан" гэх) байгуулах, ашиглах, түүний нууцлал, аюулгүй байдлыг ...	Засгийн газрын 2017 оны 246 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралт
12		Усны мэдээллийн сан болон улсын усны кадастрыг бүрдүүлэх ... https://www.legalinfo.mn/annex/details/4268?lawid=7944 усны мэдээллийн сан нь байгаль орчны улсын мэдээллийн төв сангийн дэд сан байж, мэдээллийн бүрдүүлэх, дамжуулах үйл ажиллагааг "сум, аймаг, ..	
13		Төрийн байгууллагуудын цахим мэдээллийн санг ашиглах журам	Засгийн газрын 2017

		https://www.legalinfo.mn/annex/details/5900?lawid=9260 цахим мэдээлэл солилцох систем нь төрийн болон орон нутгийн өөрөө удирдах байгууллагуудад бүрдсэн цахим бүртгэл, мэдээллийн сан, нэгдсэн сан ...	ны 159 дүгээр тогтоол хүчингүй болсон
14		Өрийн мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх https://www.legalinfo.mn/annex/details/6943?lawid=11418 өрийн мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх,	Сангийн сайдын 2015 оны 11 сарын 02-ны өдрийн 300 15дугаар тушаал
15		Мал, амьтны эрүүл мэндийн бүртгэл, мэдээллийн сан бүрдүүлэх https://legalinfo.mn/annex/details/9091?lawid=13955 энэхүү журмын зорилго нь мал, амьтны эрүүл мэндийн бүртгэл, мэдээллийн сан /цаашид "бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн сан"гэх/-г бүрдүүлэх, ...	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн Сайдын 2019 оны А-09 дугаар тушаалын хавсралт
16		Архивын баримтад улсын нэгдсэн тоо бүртгэл хөтлөх журам https://www.legalinfo.mn/annex/details/8590?lawid=13565 архивын баримтын улсын нэгдсэн тоо бүртгэл хөтлөх, мэдээллийн сан бүрдүүлэх үйл ажиллагаанд архивын тухай хууль, зөрчлийн тухай хууль, ...	Архивын ерөнхий газрын даргын 2018 оны 07 сарын 05-ны өдрийн А/97 дугаар тушаалын хавсралт
17		Хөдлөх эд хөрөнгө болон эдийн бус хөрөнгийн барьцааны https://www.legalinfo.mn/annex/details/7643?lawid=12524 цахим мэдээллийн санг иргэн, хуулийн этгээдийн хөдлөх эд хөрөнгө болон цахим мэдээллийн сан нь бүртгэгдсэн барьцааны мэдэгдлийн талаар ...	Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2017 оны А/50 дугаар тушаалын хавсралт
18		Үндэсний соёлын өвийг бүртгэн баримтжуулах 2 дахь шатны ... https://www.legalinfo.mn/annex/details/6444?lawid=10507 хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд мэргэжил, арга зүйгээр хангах ажлыг соёлын өвийн улсын нэгдсэн бүртгэл, мэдээллийн сан хариуцан зохион байгуулна. 6.3.	Засгийн газрын 2014 оны 215 дугаар тогтоолын хавсралт
19		Төрийн архив, албан хэрэг хөтлөлтийн үйл ажиллагаанд ... https://www.legalinfo.mn/annex/details/2078?lawid=4675 үүнтэй холбоотойгоор мэдээллийн технологи асар их хөгжсөн эрин үед төрийн архивын нэг үндсэн үүрэг нь санхөмрөгтөө хадгалагдаж буй түүхэн ...	Засгийн газрын 2006 оны 64 дүгээр тогтоолын 1 дүгээр хавсрал

20		Хог хаягдлын улсын мэдээллийн нэгдсэн сангийн тогтолцоо https://www.legalinfo.mn/annex/details/8775?lawid=13765 энэхүү журмын зорилго нь хог хаягдлын менежментийн мэдээллийг бүрдүүлэх, мэдээллээр хангах хог хаягдлын улсын мэдээллийн нэгдсэн сан (цаашид ...	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 12-ны өдрийн а/428 дугаар тушаалын хавсралт
21		монгол улсад бүртгэлмэдээллийн нэгдсэн https://www.legalinfo.mn/annex/details/2317?lawid=3230 хөтөлбөрийг хэрэгжүүлснээр бүртгэлийн нэгдсэн тогтолцооны шинэ эрх зүйн орчин, мэдээллийн сан, техник технологийн дэд бүтцийг бүрдүүлж, хүн ...	Засгийн газрын 2008 оны 78 дугаар
22		гадаадын зээл, тусламжийн бүртгэл, мэдээллийн ... https://www.legalinfo.mn/annex/details/5215?lawid=8094 гадаадын зээл, тусламжийн нэгдсэн мэдээллийн санг /цаашид "нэгдсэн мэдээллийн сан" гэх/ зээл, тусламжийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны ...	Сангийн сайдын 2006 оны 447 дугаар тушаалын хавсрал /сс-ын 2017 оны 13-р тушаалаар хүчингүй болсон/
23		авто зам, замын байгууламжийн арчлалт, урсгал засвар https://www.legalinfo.mn/annex/details/7262?lawid=11870 журмын 3 дугаар хавсралт. авто зам, замын байгууламжийн бүртгэлийг хөтлөх, бүртгэл-мэдээллийнцахим сан байгуулах журам.	2016 оны 2 дугаар сарын 18-ны өдөр
24		мэдээллийн ил тод байдлыг хангах нийтлэг журам https://www.legalinfo.mn/annex/details/6103?lawid=9623 "мэдээллийн сан" гэж энэхүү журмаар зохицуулагдах хуульд заасан мэдээллийн нэгдсэн ангилал код, индекс, арга зүй, стандартаар ижилтгэсэн баримт ...	Засгийн газрын 2013 оны 411 дүгээр
25		геологи, уул уурхай, эрдэс баялгийн мэдээллийн санг эрхлэх үйл ... https://www.legalinfo.mn/annex/details/8250?lawid=13183 энэхүү журмын зорилго нь геологи, уул уурхай, эрдэс баялгийн мэдээллийн сан /цаашид "геомэдээллийн сан" гэх/-г бүрдүүлэх, боловсруулах, ашиглах, ..	Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2018 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн

			а/19 дугаар тушаалын хавсралт
26		Мэдээллийн нэгдсэн сан байгуулах тухай https://www.legalinfo.mn/law/details/9297 "засгийн газрын мэдээллийн нэгдсэн сан байгуулах, зохицуулах журам"-ыг 1 дүгээр хавсралт ёсоор, "мэдээллийн санд төвлөрүүлэх мэдээлэл, тэдгээрийг гаргах байгууллагын жагсаалт"	2013 оны 6 дугаар сарын 214
27		Монгол улсын нутаг дэвсгэрт иргэн шилжин суурьших ... https://www.legalinfo.mn/annex/details/8761?lawid=13744 сум, хорооны улсын бүртгэгч иргэний байнга оршин суугаа газрын хаягийг иргэний улсын бүртгэлийн мэдээллийн сан дахь хаягийн бүртгэлээр ...	засгийн газрын 2018 оны 332 дугаар тогтоолын хавсралт
28		Үндэсний соёлын өвийн мэдээллийг тоон системд оруулан хадгалах хөтөлбөр	засгийн газрын 2005 оны 244 дүгээр тогтоолын хавсралт
29		Засгийн газрын мэдээллийн нэгдсэн сан байгуулах, зохицуулах журам	засгийн газрын 2013 оны 214 дүгээр тогтоолын хавсралт
30		Монгол орны гео мэдээллийн сан бүрдүүлэх .https://www.legalinfo.mn/annex/showprint/1389 геологийн судалгааны болон ашигт малтмалын мэдээллийн сан байгуулах ажлын эхлэлийг 1993-1994 онд нүб-ын төслийн шугамаар гүйцэтгэсэн юм.	засгийн газрын 2001 оны 183 дугаар тогтоолын хавсралт
31		Мал бүртгэх, мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх тухай https://www.legalinfo.mn/annex/details/5511?lawid=8178 хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын. 2011 оны а/74 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт. малыг бүртгэх, мэдээллийн нэгдсэн ...	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн Сайдын 2011 оны А/74 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт
32		Авто үйлчилгээний байгууллагад ангилал тогтоох https://www.legalinfo.mn/annex/details/7280?lawid=11902 Авто үйлчилгээний мэдээллийн сан" гэж "Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай" хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.-д заасан Замын хөдөлгөөний ...	Зам, тээврийн сайдын 2016 оны 4 дүгээр сарын 12-ны өдрийн 90 дүгээр тушаалын нэгдүгээр хавсралт

33		Монгол улсад бүртгэлийн нэгдсэн тогтолцоог бий болгох ... https://www.legalinfo.mn/annex/details/2319?lawid=3230 Эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн газрын одоо ашиглагдаж байгаа мэдээллийн санг шинээр суурилуулах, мэдээллийн сан руу хөрвүүлэх бэлтгэл ...	Засгийн газрын 2008 оны 78 дугаар
34		Цөлжилттэй тэмцэх хөтөлбөр https://www.legalinfo.mn/annex/details/2653?lawid=5560 Цөлжилтийн үндэсний нэгдсэн мэдээллийн сантай болно. ... цөлжилт, газрын доройтлын хяналт-шинжилгээний нэгдсэн мэдээллийн сан бий болгох;	Монгол Улсын Засгийн газрын 2010 оны 90 дүгээр тогтоол
35		Органик хүнсийг бүртгэх,нийтийн хэрэгцээнд гаргах https://www.legalinfo.mn/annex/details/8751?lawid=13739 Хоёр.Органик хүнсний бүртгэл, мэдээллийн сан. 2.1.Хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага (Цаашид “яам” гэх) нь	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2018 оны 10 дүгээр сарын 25-ны өдр А-180 дугаар тушаалын хавсралт
36		“Төрийн албан хаагчийн улсын нэгдсэн тоо бүртгэл хөтлөх, мэдээлэл авах журам	2019 оны 2 дугаар сарын 20-ны өдөр 74
37		Байгалийн ургамлын тухай https://www.legalinfo.mn/law/details/76 Ургамлын нөөцийн мэдээллийн сан дараахь үзүүлэлтээс бүрдэнэ: ... Ургамлын мэдээллийн санг бүрдүүлэхтэй холбогдсон харилцааг Байгаль орчныг ...	
38		Үндэсний архивын газар https://www.legalinfo.mn/law/details/13565 Үндэсний архивын сан хөмрөгийн баримтын бүрэлдэхүүн, тоо хэмжээ, ... нэгтгэх, архивын баримтын улсын нэгдсэн тоо бүртгэл хөтлөх, мэдээллийн сан ...	
39		Засгийн газрын санхүүгийн удирдлагын мэдээллийн системд ... https://www.legalinfo.mn/annex/details/6378?lawid=10391 1.2.2 “Системийн хэрэглэгчид” гэж системд нэвтрэх эрх бүхий төв төрийн сан, төрийн захиргааны төв байгууллагын төрийн сангийн нэгж, аймаг, нийслэл ...	Сангийн сайдын 2014 оны 4 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 95 тоот тушаалын хавсралт
40		Автотээврийн хэрэгслийн бүртгэл хөтлөх, улсын дугаар олгох https://www.legalinfo.mn/annex/details/9190?lawid=14005 ... бүртгэл хөтлөх, улсын	Монгол Улсын Шадар сайд, Зам,

		дугаар олгох, тээврийн хэрэгслийн бүртгэл, мэдээллийн сан байгуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино. 1.2.	тээврийн хөгжлийн сайдын 2018оны 192 дугаар тушаалын хавсралт
41		төрөөс мэдээлэл, харилцаа холбооны хөгжлийн ... https://www.legalinfo.mn/annex/details/7633?lawid=12496 1.2.1.5. бүх нийтийн үйлчилгээний сан байгуулах эрх зүйн орчин бүрдсэн; 3.9.4. төрийн цахим ой санамж болох мэдээллийн сан, өгөгдлийн бүрэн ...	Засгийн газрын 2017 оны 47 дугаар тогтоолын хавсралт
42		тусгай хамгаалалттай газар нутгийн үндэсний хөтөлбөр https://www.legalinfo.mn/annex/details/3191?lawid=7015 ... бололцоог ашиглан тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сан байгуулж ажиллана. ... сүлжээг улсын хэмжээнд байгуулж, мэдээллийн сан бүрдүүлнэ;.	Улсын Их Хурлын 1998 оны 29 дүгээр тогтоолын хавсралт

3.4 Нийтээр хүлээн зөвшөөрөх нээлттэй орон зайн өгөгдлийн сангийн хэрэглээ

3.4.1 Иргэдийн хэрэгцээ

Хот орон нутгийн хүн амын өсөлтийг хэрхэн төлөвлөж шийдвэрлэх вэ? Сургууль, цэцэрлэг, ясли, дэлгүүр, автобусны буудалд ойрхон, үйлдвэрийн утаанаас зайтай байр, хашаа хаана байна вэ?, Ард Аюушийн 10-р гудамж хаанаас эхлээд хаана дуусдаг юм бол? Багахангай дүүрэг хаана байдаг вэ?, аль аймгийн ямар сумтай хиллэдэг юм бэ? гэх мэт асуултын хариуг иргэн хүн өөрийн ая тухтай орчинд амьдрах, сурч боловсрох, мэдээлэл олж авах үндсэн эрхийнхээ хүрээнд төрийн үйлчилгээгээр дамжуулан авах хүсэлтэй байдаг боловч төр шинэлэг, баталгаат мэдээллээр хангах боломж хомс байдаг. Үүний улмаас иргэд нэгнээсээ асуух, интернетээс хайх, Google Earth, Openstreetmap газрын зураг гэх мэт тодорхойгүй, гаднын эх сурвалжаас мэдээлэл авч байна.

3.4.2 Хуулийн этгээдийн хэрэглээ

Ашигт малтмал, газар тариалан, хөдөө аж ахуй, барилга, зам дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтын байгаль орчны үнэлгээ агаарын бохирдол юунаас болж байна вэ?, Хэдэн гол, мөрөн, нуур, ургамал амьтаны хэдэн хувь нь устаж үгүй болох сөрөг нөлөөтэй эсэхийг урьдчилан тооцох боломжтой.

Мөн технологийн компаниуд болон гарааны бизнес эрхлэгчид ухаалаг хотыг тодорхойлогч нэг хүчин зүйл нь аюулгүй, түгжрэлгүй, эдийн засгийн хэмнэлттэй замчлах системийн хэрэглээ буюу байрлалд суурилсан замчлах систем /roadmap/ хөгжүүлэх боломжтой болно. Манай улсын хот суурин газруудын суурь орон зайн өгөгдлийн баталгаатай, нээлттэй байдал хангалтгүй байгаагаас дэлхийн байрлал тодорхойлох тогтолцоо (GPS)-ны болон авто замын навигацийн, байрлалд суурилсан төрөл бүрийн хайлтын, онлайн бүтээгдэхүүн үйлчилгээ /автомашинны газрын зураг, бараа, бэлэн хоол хүргэлтийн үйлчилгээ, шуудан /-ний хязгаарлагдмал, ухаалаг хотыг дэмжсэн бизнесийн орчин бүрдэхгүй байгаа нь энэхүү хуулийн төслийн хэрэгцээ ойлгомжтой байдлыг илэрхийлсэн байна.

3.5 “Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал” шалгуур үзүүлэлтээр үнэлсэн байдал

Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал гэсэн шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд судалгаа хийхэд тухайн хуулийн төсөлд тодорхой этгээдэд үүрэг хүлээлгэсэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад

ачаалал, хүндрэл үүсгэх, эсхүл төрийн байгууллагад шинэ бүтэц бий болгох, шинээр чиг үүрэг нэмэгдэх зэрэг зохицуулалт байгаа тохиолдолд судалгаа хийхийг ойлгоно.

Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйл. Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтөд баримтлах зарчим

5.1.Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтөд дараах зарчмыг баримтална:

5.1.1.үндэсний язгуур эрх ашигт нийцсэн байх;

5.1.2.нэгдмэл, цогц, харилцан уялдаатай байх;

5.1.3.төрийн бодлогын залгамж чанарыг хадгалсан байх;

5.1.4.судалгаа, шинжилгээнд үндэслэсэн байх;

5.1.5.нөөц бололцоонд үндэслэсэн байх;

5.1.6.ил тод, нээлттэй байх;

5.1.7.олон нийтийн оролцоог хангасан байх.. гэсэн зарчмыг тус тус хуулийн төсөл хангасан байна.

Мөн 2017 оны 09 сарын 01-ний өдрөөс хүчин төгөлдөр мөрдөж эхэлсэн Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулиар төрийн нууцад хамаарах мэдээллийг зааж, уг жагсаалтын хүрээнд төрийн байгууллага, бусад хуулийн этгээд нь салбар, байгууллагын хэмжээнд нууцлах төрийн нууцад хамаарах мэдээллийн жагсаалтыг боловсруулж, хуульд зааснаас бусад тохиолдолд мэдээлэл ил тод, нээлттэй, нийтэд хүртээмжтэй байх зарчмыг хангасан байна. Судалгааны багийн зүгээс “Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал” гэсэн энэхүү шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслөөс үр нөлөөг нь тооцох хэсгээ тогтоохдоо хуулийн төслийг хэрэгжүүлэгч субъектээс орон зайн өгөгдөл бүртгэл үүсгэгч байгууллагын үйл ажиллагааны тайлан, бүртгэх явцад үүсэх процесс ажиллагаа зэрэгт дүн шинжилгээ хийх замаар шалгасан. Төрийн мэдээллийн систем хангамж болон Үндэсний дата төвийн эрх үүрэг

- Төрийн өгөгдөл мэдээллийг төрийн байгууллагууд хамтран ашиглах талаар дүрэм, журам боловсруулагдсан
- Төрийн мэдээлэл солилцоо болон өгөгдлийг дундаа хамтран ашиглах, төрийн мэдээллийг удирдах зэрэг зохицуулалтыг хангах шаардлагатай
- Өгөгдөл хамтран ашиглах, хамгаалах, мэдээллийн аюулгүй байдлын талаар журам болон нэгдсэн код ашиглах журам
- Төрийн байгууллага хоорондын цахим баримт бичиг солилцооны талаар нэгдсэн журам
- Төрийн удирдах албан тушаалтны тоон гарын үсэг ашиглах талаар журам
- Төрийн мэдээллийн санд хандах, түүнийг ашиглах талаар журам боловсруулж төрийн мэдээллийн санг зохион байгуулах
- Төрийн байгууллагуудад ашиглагдах программ хангамж, мэдээллийн системийн боловсруулалт, хадгалалт, хамгаалалт, ашиглалт
- Төрийн байгууллагуудыг холбосон өндөр хурдны өргөн зурвасын сүлжээ байгуулах, өргөтгөх, шинэчлэх, нөөц сүлжээ үүсгэх зэрэг 2012 оын 101 тоот Цахим засаг хөтөлбөрөөр дээрх ажил салбарт бүрд хангалттай хийгдсэн байна.

Хүлээн зөвшөөрөгдсөн байдлын нэг том шалгуур үзүүлэлт нь орон зайн өгөгдөлийн дэд бүтцийн үйл ажиллагаа төрийн бусад байгууллагуудын үйл ажиллагаатай холбогдох байдлын судалгааны нэгтгэлийг харуулав.

№	Цахим засаг хөгжүүлэх бодлого зохицуулалттай, холболт хийх
1	Мэдээллийн болон кибер орчны аюулгүй байдлыг хангах, мэдээллийн нэгдсэн тогтолцоог бүрдүүлэх, цахим үйлчилгээ үзүүлэх болон контент хөгжүүлэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулах хуулийн төсөл боловсруулж, батлуулах
2	Цахим төлбөр тооцоог боловсронгуй болгох эрх зүйн орчинг сайжруулах
3	Төрийн өгөгдөл мэдээллийг төрийн байгууллагууд хамтран ашиглах талаар дүрэм, журам боловсруулах
4	Өгөгдөл хамтран ашиглах, хамгаалах, мэдээллийн аюулгүй байдлын талаар журам болон нэгдсэн код ашиглах талаар зөвлөмж боловсруулах
5	Төрийн байгууллага хоорондын цахим баримт бичиг солилцооны талаар нэгдсэн журам боловсруулах
6	Төрийн удирдах албан тушаалтны тоон гарын үсэг ашиглах талаар журам боловсруулах

7	Төрийн мэдээллийн санд хандах, түүнийг ашиглах талаар журам боловсруулж төрийн мэдээллийн санг зохион байгуулах зөвлөмж гаргах
8	Төрийн байгууллагуудад ашиглагдах программ хангамж, мэдээллийн системийн боловсруулалт, хадгалалт, хамгаалалт, ашиглалт болон нэвтрүүлэх талаархи бодлогын чиглэл боловсруулах
9	Тухайн салбарын болон байгууллагын мэдээллийн энтерпрайз архитектур боловсруулах
10	Мэдээллийн технологийн аудит, байгууллагуудын мэдээллийн технологийн хөгжлийн үнэлгээ хийх тогтолцоог бий болгоход баримтлах бодлогын чиглэл, холбогдох журмыг боловсруулж, нэвтрүүлэх
11	Монгол Улсын Мэдээлэл, харилцаа холбооны талаар төрөөс баримтлах бодлогын хүрээнд салбарын хүний нөөцийг хөгжүүлэх хөтөлбөр боловсруулах
12	Төрийн үйлчилгээг хөдөлгөөнт холбооны сүлжээ ашиглан дамжуулах, түүнийг иргэд хялбар ашиглах бололцоог дэмжсэн зохицуулалтын таатай орчинг бий болгох
13	Цахим засгийн үйлчилгээг найдвартай, аюулгүй явуулах программ хангамж, контент хөгжүүлэх асуудлыг дэмжих бодлого зохицуулалтыг бий болгох
14	Төрийн мэдээлэл солилцоо болон өгөгдлийг дундаа хамтран ашиглах, төрийн мэдээллийг удирдах зэрэг зохицуулалтыг бий болгох
15	Засгийн газрын нэгдсэн энтерпрайз архитектур боловсруулж, нэвтрүүлэх
16	Төрийн байгууллагуудыг холбосон өндөр хурдны өргөн зурвасын сүлжээ байгуулах, өргөтгөх, шинэчлэх, нөөц сүлжээнд холбогдох
17	Утасгүй өргөн зурвасын сүлжээнд холбогдох, өргөтгөх үйл ажиллагааг дэмжих
18	Нийтийн түлхүүрийн дэд бүтцийг бий болгох, цахим гарын үсэг холбох
19	Мэдээллийн нууцлал, хамгаалалтын системийн нэгдсэн төлөвлөлт, дизайн боловсруулж, мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх
20	Программ хангамжийг лицензтэй болгох, программ хангамжийн хууль ёсны хэрэглээг бий болгох
21	Үүлэн тооцооллын технологи, нэвтрүүлж эхлэх
22	III. Төрийн үйл ажиллагаа, үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлж, иргэдэд ил тод, нээлттэй, хүртээмжтэй болгох зорилтын хүрээнд:
23	Төрийн байгууллагын вэбсайтын контентийн чанарыг сайжруулах, тухай бүр нь баяжилт, шинэчлэлт хийж хэвшүүлэх
24	Систейн үйл ажиллагааг илүү хяналттай, өндөр бүтээмжтэй болгох нэвтрүүлэх ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРТ:
25	Эмнэлэгүүдийг өндөр хурдны сүлжээнд холбох, мэдээлэл (өвчний түүх) солилцох боломжоор хангах
26	Өвчлөлтийн тандалт, статистик мэдээллийн сан, мэдээллийн систем бий болгох
27	Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын хяналтын системийг хөгжүүлэх БОЛОВСРОЛЫН САЛБАРТ:
28	Цахим номын сангийн харах боломжийг нээх, барилгын техникийн болон дэд бүтцийн нөхцөл шаардлаг
29	Сургууль, цэцэрлэгийн багш нарт бүртгэлийн системийг харуулах
30	Ногоон бүсийн хүүхдийн зуслангийн бүртгэлийн мэдээллийн систем боловсруулах
31	Түүхийн дурсгалт мэдээллийн системийн сан бий болгох УУЛ УУРХАЙН САЛБАРТ:
32	Уул, уурхайн олборлолт, ашиглалт явуулсан талбайн нөхөн сэргээлтийн талаархи мэдээллийн систем бий болгох
33	Экологийн хохирлын болон нөхөн төлбөр, хураамжийг тооцох, хариуцуулах, төлүүлэх, хянах мэдээллийн систем нэвтрүүлэх
34	Улсын болон хувийн хөрөнгөөр хийгдсэн эрдэс баялгийн бүх төрлийн геологийн судалгааны ажлын үр дүнг нэгтгэн боловсруулж, үндэсний геомэдээллийн сан бий болгох
35	Уул уурхайн кадастрын бүртгэлийн системийг бүрэн автоматжуулах
36	Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн тээврийн хяналтын систем нэвтрүүлэх

	ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ХӨНГӨН ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРТ:
37	Газар тариалангийн үйлдвэрлэл, бүтээгдэхүүний тээвэрлэлт, хадгалалтийн бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн системийг бүрдүүлэх
38	Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн биржийн цогц шийдэл бүхий программ хангамж, сүлжээг бий болгох
39	Биржийн мэдээллийн технологийн шаардлагад нийцсэн мэргэжилтнийг орон нутагт бэлтгэх,
40	Малын бүртгэл, хөдөлгөөнийг хянахтай холбоотой цогц системийг хөгжүүлэх
41	Мал, амьтны гоц халдварт, халдварт өвчний голомт, түүнээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг бүртгэж, онлайн зөвлөгөө өгөх
42	Хүнсний аюулгүй байдал, хүнсний нөөцийн мэдээллийн нэгдсэн систем үүсгэх
43	Хөнгөн үйлдвэрийн салбарт мэдээллийн системийг бий болгох
	ЗАМ, ТЭЭВЭР, БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, ГАЗРЫН ХАРИЛЦААНЫ
44	Ашиглалтад орсон болон шинээр баригдах барилга байгууламж, гэр хороолол, тэдгээрийг дулаан, цахилгаан эрчим хүчээр хангах техникийн нөхцөл олгох үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлэх
45	Хотын авто замын дагуух бүх төрлийн инженерийн шугам сүлжээ, орц, гарц, зогсоолын ажлын төлөвлөлт, трасс сонголт, эдэлбэр газарт барилга барих, зам сэтлэх, зогсоол барих барилгын ажлын зөвшөөрөл олгох зэрэг үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт шилжүүлэх
46	Авто зам, замын байгууламжтай холбоотой өргөдөл, хүсэлт, санал, гомдлыг хүлээн авах, барагдуулах мэдээллийн систем боловсруулж, нэвтрүүлэх
47	Нийтийн тээврийн хэрэгслийн сүлжээний мэдээллийн систем бий болгох
48	Нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох мэдээллийн систем бий болгох, холбох
49	Зорчигч тээврийн хэрэгслийн тасалбар борлуулах үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлэх мэдээллийн систем бий болгох
50	ЦАХИМ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ, ЗӨВШӨӨРӨЛ, ЛАВЛАГАА ОЛГОХ
51	Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн дагуу олгож байгаа зарим тусгай зөвшөөрлийг цахим үйлчилгээнд бүрэн шилжүүлэх
52	Жижиг, дунд үйлдвэрлэл, шинээр үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрөл олгох мэдээллийн систем бий болгох
53	Архивын лавлагаа олгох үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлэх
54	Үл хөдлөх хөрөнгийн гэрчилгээ шинээр олгох, шилжүүлэх үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт шилжүүлэх
	БАНК, САНХҮҮГИЙН САЛБАРТАЙ
55	Санхүүгийн төлбөр тооцоо, үйл ажиллагааг дэмжих мэдээллийн системтэй холбогдох
56	НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ, ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН САЛБАРТАЙ
57	Мэргэжлийн хүний цогц цахим системийг хөгжүүлэх
	ТӨРИЙН АЛБАНЫ ЗӨВЛӨЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭТЭЙ
58	Төрийн албаны хүний нөөцийн үндэсний хэмжээний мэдээллийн систем бий болгох
59	Төрийн албаны бодлогын мэдээлэл, дүн шинжилгээ, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх мэдээллийн систем нэвтрүүлэх
60	ИРГЭДЭД ХҮРГЭХ ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭГ ЦАХИМЖУУЛАХ:
61	Иргэний бүртгэл, шилжилт хөдөлгөөнтэй холбоотой цогц системийг хөгжүүлэх
62	Төрөөс засаг захиргааны анхан шатны нэгжээр дамжуулан иргэдэд төрийн үйлчилгээ, мэдээ мэдээллийг хүргэхэд цахим шуудангийн хаяг болон мэдрэгч бүхий технологийг нэвтрүүлж эхлэх
63	Үндэсний дата төв рүү байгууллагын мэдээллийн системийг шилжүүлэн төвлөрүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх
64	Иргэний бүртгэл, эд хөрөнгийн бүртгэл, хуулийн этгээдийн бүртгэлийн үйлчилгээнд “Ухаалаг дараалал систем”-ийг нэвтрүүлэх
65	Үндэсний дата төвийн нөөц төвийг байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх

66	Бүх төрлийн даатгалын үйлчилгээнд иргэний цахим үнэмлэхийг хэрэглэх боломжийг бүрдүүлэх
67	Цахим засгийн үндэсний портал систем, платформ бий болгох
68	Нийтийн түлхүүрийн дэд бүтэц, цахим гарын үсэг, иргэний цахим үнэмлэхтэй холбон өгсөн банкны үйлчилгээ, бусад аюулгүй байдлын өндөр түвшин шаардсан системд холбох
69	Иргэдийн өргөдөл, гомдлыг шийдвэрлэж байгаа явцыг хянах нэгдсэн мэдээллийн систем бий болгох
70	Иргэний цахим үнэмлэх уншигч, холбогдох бусад тоног төхөөрөмж, программ хангамжинд холбогдох
71	Зам, тээвэр, барилга, хот байгуулалтын салбарын үйлчилгээнд
72	Эд хөрөнгийн эрхийн бүртгэлийн үйлчилгээнд
73	Хуулийн этгээдийн эрхийн бүртгэлийн үйлчилгээнд
74	Цагдаа, онцгой байдлын ажил үйлчилгээнд
75	Хөдөлгөөнт холбооны технологид суурилсан төрийн үйлчилгээг бий болгох:
76	Гэмт халдлага, байгалийн гамшиг, малын онц халдварт өвчнийг мэдээлэх
77	Системээс мессежтэй болгох
78	Номын сангийн үйлчилгээний мэдээллийг хүргэх
79	Хөдөлмөрийн биржид бүртгүүлсэн иргэдэд мэдээ хүргэх
80	Замын хөдөлгөөний мэдээллийг хүргэх
81	Жуулчдад зориулсан түүхт соёл үйлчилгээний мэдээлэл
82	орон сууцны хаягын мэдээлэл
83	Малчдад түүхий эдийн үнэ, ханш илгээх
84	Тендерийн мэдээлэл, лавлагаа
85	Замын цагдаагийн мэдээлэл түгээх
86	Банкны үйлчилгээний төлбөр тооцоо, дансны мэдээлэлтэй холбох
87	Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын мэдээлэл, лавлагааны систем
88	Иргэдэд үйлчлэх үйлчилгээний газрын байршил, цагийн хуваарийн мэдээлэл хүргэх
89	Улаанбаатар хотын агаарын бохирдлын тухай мэдээлэл хүргэх
90	Тээврийн хяналтын систем
91	Улсын тэмдэгтийн хураамж төлөх
92	Хөдөлгөөнт холбооны технологид суурилсан төрийн үйлчилгээг бий болгох чиглэлийн судалгаа шинжилгээний ажлыг дэмжих
93	Төрийн албан хаагчдад зориулсан мэдээллийн технологийн сургалтын төвийг байгуулах, төрийн албан хаагчдын мэдээллийн технологийн ур чадварын түвшинг тогтоох тогтолцоог бий болгох
94	Мэдээллийн технологийн мэргэжилтэн, мэргэжлийн багш нарын мэдлэг, ур чадварыг олон улсын түвшинд хүргэх, хөдөө орон нутагт мэргэжлийн боловсон хүчнээр хангах
95	Төрийн байгууллагад ажиллаж байгаа мэдээллийн технологийн асуудал хариуцсан мэргэжилтнүүдийн ур чадварыг сайжруулах, тогтвортой ажиллуулах урамшууллын механизмыг бий болгох
96	Мэдээллийн технологийн нарийн мэргэжлийн мэргэжилтэн бэлтгэх, мэргэшүүлэх
97	Цахим засгийг хөгжүүлэх зорилготой судалгаа шинжилгээний төвийг байгуулах
98	Иргэд болон төрийн албан хаагчдад зориулсан цахим сургалт, сургалтын агуулгад аудио, видео дүрс ашигласан контент бүхий цахим сургалтыг түлхүү дэмжих, хэвлэл мэдээллийн бүх сувгийг (интернэт, радио, телевиз гэх мэт) ашиглах
99	Ерөнхий боловсролын сургууль, их, дээд сургуулиудын хичээлийн хөтөлбөрт мэдээллийн технологийн сургалтын агуулгыг нэмэгдүүлэх
100	өндөр настан болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд хандах

3.6 “Харилцан уялдаа” шалгуур үзүүлэлтээр үнэлсэн байдал

Хууль тогтоомжийн төслийн үр нөлөө үнэлэх аргачлалд заасан дараахь асуултад хариулах замаар хуулийн төслийн уялдаа холбоог бүхэлд нь үнэлэхийг зорилго.

Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн газрын даргын 2016 оны 12 сарын 28 өдрийн А/61 Төрөөс мэдээлэл солилцооны системийн баримтлах бодлогын баримт бичигт

Монгол улсад цахим засаг хөгжүүлэх үндсэн шаардлага болох төрийн байгууллагуудын мэдээлэл солилцооны нэгдсэн системийн техникийн болон програм хангамжийн талаар тодорхой тусгагдсан байдаг.

Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцээр дамжуулан, байрлалд суурилсан дүн шинжилгээг ашигласнаар цахим засаглал бэхжих бөгөөд салбаруудын үйл ажиллагаанд дараах байдлаар эдийн засгийн шууд ба шууд бус дэмжлэгийг үзүүлнэ.

Газрын харилцаа:

Газрын бүртгэлийн цэгцтэй, ил тод, баталгаат байдал хангагдах;

Газраас улсын төсөвт төвлөрүүлэх орлогын хэмжээ бодитой, газрын татвар, төлбөрийн харилцааг зохицуулах цахим орчин бүрдэх;

Газар чөлөөлөхтэй холбогдсон нөхөх олговрын хэмжээг бууруулах.

Хот байгуулалт, стратегийн төлөвлөлт:

Хаягийн систем илүү боловсронгуй болж, иргэн хуулийн этгээдэд цаг хугацаа, эдийн засгийн хэмнэлт бий болох;

Статистик мэдээлэлд орон зайн дүн шинжилгээ хийж, шийдвэр гаргах;

Төвлөрлийг сааруулах ухаалаг төлөвлөлт хийх.

Тээвэр:

Цаг хугацаа, зардал хэмнэсэн логистик байгуулах;

Хөдөлгөөний ачаалалтай уялдсан тооцоолол хийх;

Тээврийн аюулгүй байдал хангагдах;

Авто зогсоолын ашиглалтыг сайжруулах;

Эрүүл мэнд, яаралтай тусламж:

Байгаль орчин, экологид учрах хохирлыг бууруулах;

Ослын үед цагдаа, гал түймэр, эмнэлгийн үйлчилгээг хурдан хүргэх;

Гэмт хэргийн шалтгаан нөхцөл байдлыг шуурхай тодорхойлох;

Мал, амьтны халдварт өвчний тархалт, сэргийлэх арга хэмжээг оновчтой тодорхойлох.

Уул уурхай, эрдэс баялаг:

Хайгуул, судалгаанд зарцуулах хөрөнгийг бууруулах;

Ашигт малтмалын лицензийн давхардалтай холбогдсон салбар хоорондын маргааныг арилгах;

Хайгуул, ашиглалтын ажлын төлөвлөлт, хяналтыг сайжруулах.

Хөдөө аж ахуй:

Бэлчээрийн даац, газрын доройтлоос зайлсхийх, урьдчилан таамаглах;

Малын эрүүл мэндийг хамгаалах ажлыг илүү үр дүнтэй зохион байгуулах;

Тариалалтыг байгаль цаг уурын нөхцөлтэй уялдуулан үр ашигтай төлөвлөх;

ургамлын болцыг бүсчилсэн байдлаар нарийвчлан тодорхойлох;

Инженерийн дэд бүтэц:

Сэргээгдэх эрчим хүчний нөөцийн төлөвлөлт, үр ашгийг оновчтой тооцох;

Төвлөрсөн системийн ачаалал, алдагдалд дүн шинжилгээ хийх боломж бүрдүүлэх;

Хотын инженерийн шугам сүлжээний хангамж шаардлагатай хэсгийг тодорхойлох.

Бизнес эрхлэх:

Жижиглэнгийн худалдааг хэмнэлттэй үр ашигтай зохион байгуулах, хэрэглэгчдэд илүү ойртох боломжтой болгох;

Банк, санхүүгийн үйлчилгээг шаардлагатай газарт шуурхай хүргэх;

Үл хөдлөх хөрөнгийн зах зээлийн оролцогчдыг байрлалаар нь ойртуулах, ашигтай худалдан авах хийх.

4 ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЖ, ЗӨВЛӨМЖ ӨГСӨН БАЙДАЛ

Цахим засаг үндэсний хөтөлбөр, Монгол улсын засгийн газрын урт хугацааны бодлого төлөвлөлт, цахим засгийн хэрэгжилт, төрийн байгууллагуудын мэдээллийн нэгдсэн систем, нэг иргэн нэг бүртгэл, хөгжлийн бодлого төлөвлөлт зэрэг олон үндэсний хөтөлбөрт газрын зураг болон бусад орон зайд дүрслэгдэх өгөгдөл, мэдээлэлд суурилсан мэдээллийн системүүд нэгдмэл бус байгаа нь мэдээллийн нэгдмэл, давтагдашгүй, нээлттэй, алдаагүй, шинэлэг байх нөхцлийг алдагдуулж буй тул Орон зайн өгөгдлийн дэд бүтэц тухай хуулийн төслийн гол зорилго нь төрөл бүрийн орон зайн өгөгдөл, мэдээллийн бүрдүүлэлтийн давхардлыг арилгах, байгаль, эдийн засаг, нийгмийн бүх салбарын төлөвлөлтүүдийг хооронд нь уялдуулах, бүх салбарт орон зайн мэдээллийн үр дүнтэй хэрэглээг нэмэгдүүлэх шаардлагыг энэ хуулиар зохицуулж байгаа нь шинэлэг байна.

Энэ хуулийн төслийн бас нэг давуу тал нь бусад хуулинд зохицуулах шаардлага зохицуулалтын харилцааг цогц болгох боломж байна.

Хуулийн төслийн үр нөлөөг шалгуур үзүүлэлт бүрээр дараах байдлаар үнэлж дүгнэлээ.

Техник технологи хөгжиж сайжрахын хирээр эх мэдээний суурь үнэ, нэг мэдээг бүрдүүлэхэд зарцуулах хөрөнгө мөнгө, мэдээ боловсруулалтын үнэ өртөг нэмэгдэж байна. Иймд тус хуулийн төслийн 8.1 дэх хэсгийг дахин тодорхойлох зүйтэй байна.

Зарим тохиолдолд орон зайн мэдээллийг буруу зорилгоор ашиглах боломжтой байх ба үүнээс сэргийлэхийн тулд буруу/гэмт хэргийн шинжтэй зорилгоор ашиглахыг хориглох, сэргийлэх зохицуулалтыг хууль тогтоомжид тусгах хэрэгтэй.

Төрийн зарим чиг үүргийг төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлэх тухай тусгайлсан зохицуулалт тусгасан хуулийн заалт хэрэгтэй.

Хуулийг дагаж гарах зохицуулалт, шаардлагыг нарийвчлан тодорхойлсон журам хэрэгтэй байна.

Дээр дурдсан хууль эрх зүйн үндэслэл, практик шаардлагад тулгуурлан орон зайн өгөгдлийн дэд бүтцийн тухай анхдагч хуулийн төслийг боловсруулах хэрэгцээ шаардлага байна гэж дүгнэв.